

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din
Nedejska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, nevrnjeni
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravljalstvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Ljubljana
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inostrane, Sarajev št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1. sto. p. peti-vrste
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm v širini
po 10 Din 2.30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vredniti po 10 Din
p. Pr. večerem g.
naročnik, poslati
izide ob 4 zjutraj
razen podelike in
dneva po prazniku

Pred katastrofo

Zima leta 1929. bo ostala zgodovinska. Take zime ne prihajajo k nam niti vsakih 100 let. Niti naša obleka, niti hiše, ne kleti, ne orodje, ne stroji — nič ni kos strašnemu mrazu, ki je zadel Evropo, in ki se pod njim danes ruši naše gospodarstvo. Ljudje trpe, živali trpe, gospodarstvo propada. Posledice bodo na pomlad bolj vidne in še bolj občutne, kakor si moremo danes predstavljati. Zato pišemo te vrste, da opozorimo vse, ki morejo kaj ukrepati, da je treba biti pripravljen ter že sedaj storiti vse, da se posledice omilijo.

Z vseh strani naše Slovenije nam prihajajo obupna poročila. Trpijo ljudje na potovanjih, pri delu, trpe doma za mrzlimi pečmi otročiči. To vse je tragično in bo še bolj tragično, ko bo temu trpljenju na spomlad in poletje sledilo drugo, lakota. Ta nam prozi, ker našemu kmetu grozi katastrofa. Kmečko gospodarstvo je s sedanjim zgodovinsko velikim mrazom udarjen bolj kakor ga morejo udariti suše ali povodnji.

Le malo razmislimo samo to, kar nam prinašajo z dežele današnja poročila. Vsled silnega mraza zmrzuje po kletih krompir, repa in druga važna ljudska in živalska hrana. S čim naj kmet hrani sebe in svoje delovne moči, če mu bo mraz uničil krompir in repo? S čim naj kmet krmi prašiče, kaj naj kmet sadi spomladi, ko mu ne bo krompirja ostalo niti za seme?

Prašičereja je ena najbolj košljivih, a precej donosnih panog naše živinoreje. Mraz pa je — posebno na Dolenjskem — uničil na tisoče prašičev, a posebno jesenskih mladčev. Če so ginili v mrazu konji in so ginila goveda, potem je jasno, da je mraz vzel prašičev več kakor jih vzame kuža. Kar pa bo živali ostalo, je bo moral kmet prezgodaj in za slepo ceno prodati, ker mu je del krme uničen.

Zaradi mraza pa ni samo ogrožena le naša živinoreja, temveč tudi naša sadjereja in vinogradništvo. Koliko zlatih sadnih dreves, koliko plemenitih trt je uničila zima, to se bo moglo ugotoviti šele spomladi. In vendar sta ti dve panogi za nekatere dele Slovenije glavni viri dohodkov.

Če pa vidimo, kako trpi že gospodarstvo našega srednjega kmeta, kaj naj še pripovedujemo, kako je ta zimska katastrofa gospodarsko zadela malega kmeta in bajtarja, ki sta oba takim izrednim nesrečam še vse bolj izpostavljeni in za nje še občutljivejši v svojem brenem, a za skupnost vendar le produktivnem gospodarskem življenju.

Težka nesreča je padla na slovensko kmečko prebivalstvo. Še težja je morda za kmeta v južnih krajih, kjer danes — kakor beremo — že kmet nima kaj jesti in kaj pokladati živalim.

Res je, da katastrofa ni zadela le naših krajev in naše države, ampak je potegnila vase vso Evropo. Toda to ni tolažba, to je le še pogoršanje bede. Kajti posledica za kmetijsko gospodarstvo bodo povsod več ali manj slične.

Zato je treba danes opozarjati na to nesrečo celo javnost, da si pomagamo sami ob pravem času. Vlada ima pred seboj res da važne naloge: urediti državo in njeno gospodarstvo. Vzpriči opisanih in doživljenih nesreč pa nastaja sedaj še nova naloga: naše kmečko gospodarstvo rešiti pred posledicami že itak velike nesreče. Za to je treba energičnih upravnih ukrepov, zakonitih določb in finančne podpore. Finančna sredstva države so sicer omejena. Toda danes, ko se proračun šele sestavlja in ni še uzakonjen, bo mogoče marsikako vsoto votirati v ta namen, ki je nujen.

Predvsem pa je po naših mislih potrebno to-le:

Brezpogojno je treba takoj sedaj preprečiti vnaprejšnjo spekulacijo s kmetijskimi proizvodi, ki jih mora kmet danes poceni prodajati. Potrebno je poskrbeti za človeško in živalsko hrano za spomlad po zmernih cenah. V ta namen naj sodeluje zadrugaštvo, ki naj od države dobi primerne podpore. Dalje je potrebno — kar naši dve oblasti s svojimi skromnimi silami že vršita — da država v večjem obsezu započne akcijo bodisi v obliki nizkih posojil ali podpor, da si bo kmet zgradil primerna gospodarska poslonja, hleve, svinjake, gnojnišne jame, ker vse je za napredek kmetijstva silno važno. Ravno slabi hlevi, svinjaki, shrambe in druga gospodarska poslonja pa so povzročila pri nas in na

Agrarna reforma bo spremenjena

Min. Frangeš priznava produktivnost privatnih veleposestev in velikih gozdov

Belgrad, 13. februarja. (Tel. »Slov.«) Zelo značilno je stališče kmetijskega ministra dr. Frangeša, kolikor pride v poštev agrarna reforma in razdelitev veleposestev ter velikih gozdov. Minister Frangeš je, kakor je izvedel Vaš dopisnik povsem zanesljivo iz ministrove okolice, drugega mnenja, kakor je bila doslej naša zakonodaja. Minister zastopa stališče, da so bila zasebna veleposestva še vedno bolj plodonosna kot posestva, ki so v državnih rokah in da ne gre, da bi bila vsa veleposestva, ki naj služijo predvsem kot vzorna, enostavna razparcelirana.

Minister se sklicuje na Avstro-Ogrsko, kjer so med vojno veleposestva služila državi, kolikor je prihajala v poštev prehrana. Ko je minister nastopil svoje mesto, je pregledal tozadevno dosedanje zakonodajo ter je hotel spremeniti celo nekatere obstoječe določbe. Vendar pa je prišel do tega, da se je odločil, da bo izdal novi agrarni zakon na podlagi popolnoma drugih vidikov. Minister je v agrarnem predlogu desničar. Pričkovati je, da bo ne samo pustil nekatere veleposestva, ampak da jih bo štetil bolj kot dosedanje zakonodaje.

Posebno velja to tudi glede velikih gozdov. Minister vztraja v zvezi z gospodarskim ministrom na tem, da so ravno veliki gozdovi, ki imajo značaj veleposestev, za slučaj nesreč, uim. povlavl, tista sredstva, s katerimi pomočjo se lahko prebivalstvu priskoči na pomoč. V naši državi je treba misliti tudi na vojne snemad. V teh slučajih so velika posestva tista, na katera bi se morala država opirati.

Trgovska pogodba s Turčijo malo verjetna

Belgrad, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Kar se ite trgovinskih pogoranj s Turčijo, zlasti pa s Španijo, moramo poročati, da imajo ta pogajanja nemalo težav. Turčija se stalno sklicuje na naše sekvestre, oziroma na sekvestrirano turško premoženje v južni Srbiji in zahteva ogromne odškodnine. Težava je pri tem ta, da se Turki sklicujejo na to, da so oni lastniki in da imajo na razpolago tozadevne dokazilne listine. Take listine pa imajo pri roki tudi domači prebivalci Macedonci, oziroma Srbi. To vprašanje je radi tega silno zamotano in ga je težko rešiti ne samo v pogodbi s tujo državo, ampak tudi v notranjosti

Zakon o hudournikih

Belgrad, 13. febr. (Tel. »Slov.«) V gozdarskem ministrstvu pripravljajo zakon o hudournikih. Ta zakon je važen zlasti za Slovenijo, ker je trpela Slovenija v l. 1926. od hudournikov okrog 120 milijonov škode. Zakon je že izdelan in bo v kratkem podpisan. Po zakonu je določen stalen fond. Pri gozdarskem ministrstvu se bo ustanovil poseben oddelek, v katerem bodo samo strokovnjaki.

Priprave za zakon o kmetijskem kreditu

Belgrad, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Načrt zakona o kmetijskem kreditu, ki ga je poslal kmetijski minister dr. Frangeš v Zagreb, je bil danes vrnjen s kritiko. Kritiko je podalo tudi ministrstvo. Stejkovič je kritiziral zakon v tem smislu, da se naj ravnateljstvo razširi, da se naj ravnateljstvo ne ustanovi v Belgradu, kakor se je to doslej nameravalo.

Veterinarski oddelek pri zdrav. zadrugah

Belgrad, 13. febr. (Tel. »Slov.«) V letošnjem kmetijskem proračunu je koristna ustanova, namreč ustanovitev veterinarskega oddelka pri zdravstvenih zadrugah. Zdravstvene zadruge so na več občinah zbirale zahteve od svojih central, da se zdravstvene zadruge bri- gajo tudi za zdravje zadruga živine.

jugu, da je katastrofa tako velika. Zato trpi vsled tega Dolenjska bolj kot Gorenjska, zato je mali kmet bolj udarjen kot premožnejši gospodar, ki ima vse te stvari tako kakor to zahteva umno gospodarstvo.

Letošnja skrb nas vseh budi posvečena celitvi teh težkih ran. Novi proračun pa v tem oziru lahko storimo, da se katastrofa prepreči. Slika je...

Obenem je minister prišel na podlagi preiskav, kakšne uspehe je imela dosedanja agrarna reforma, do tega, da je le preveč služila korupcionistom in strankarskim interesom in da je produkcija na razdeljenih posestvih daleč pod tisto višino, ki so jo veleposestva dosegala pred razdelitvijo. Zato je minister temeljito proučeval podatke o kmetijski in gozdarski produkciji po razdelitvi ter jo primerjal z ono pred parcelacijo po vojni.

Nadalje zvedeli, da ima minister v načrtu, da bi prišlo posamezne oblasti do svojih posestev ali gozdov v večjih kompleksih, ki bi jih država ali zasebniki vzorno porabili za svojo oblast.

Od novega agrarnega zakona je torej pričakovati, da bo šel bolj na desno in da se bo nehala spekulacija z agrarno reformo v tistem strankarskem smislu, kot je bilo to doslej. Kmetijsko ministrstvo v svoji odločnosti zanika tendenciozno lansiranje vesti, da bi bil kmetijski minister v sporazumu z gozdarskim ministrom imenoval posebno komisijo, ki naj bi izdelala načrt zakona o razlastitvi velikih gozdov in veleposestev. O tem načrtu ne samo da ni govora, ampak lansirajo te vesti potvori nekateri evaleci židovskega kolonja, ki imajo na teh vesteh, posebno če izidejo v časopisju, ki ima večjo važnost v javnosti, velik interes. Komisijo, ki jo je imenoval minister, da bi ugotovila uspehe, ki jo je imela agrarna reforma v prečanskih krajih, bodisi pozitivne bodisi negativne, je imela namen, vedniti ministra in njegov načrt, in sicer v desničarski smeri.

države. Če bi torej Turčija vztrajala na tem, da se naj pred sklenitvijo pogodbe uredi sekvstersko vprašanje, je le malo upanja, da bi prišlo do pogodbe s Turčijo.

Glede trgovinske pogodbe s Španijo smo zvedeli, da ima Španija na tej pogodbi zelo malo interesa, ker je njena trgovinska bilanca nasproti Jugoslaviji neznatnega pomena. Mi pa hočemo ta interes vzbuditi s tem, da homo na barcelonski razstavi z našimi produkti vzbudili čim večjo pozornost. Zato je v interesu našega gospodarstva, da se barcelonske razstave naši gospodarski krogi udeležijo v čim večjem številu.

Francoska nam nudi gosp. oporo

Naš pariški poslanik Spalajkovič je izjavil dopisniku »J. L.« to-le:

»G. dr. Želimir Mažuranič je prišel ob priliki svojega bivanja v Parizu v stik z odličnim francoskim industrijskim in trgovskimi osebnostmi. Razven tega se je pogovarjal z merodajnimi krogi o vseh aktualnih vprašanjih. Po razgovoru s francoskim finančnim ministrom Cheronom in zastopniki društva lastnikov srbskih predvojnih obligacij, smo prišli do prepričanja, da se bo brez težav našla baza za nadaljnja pogajanja in rešitev vprašanja. Trgovinski minister dr. Mažuranič je ob vsaki priliki poudarjal pomen francosko-jugoslovanskega prijateljstva. Na banketih, ki so mu bili prirejeni od strani najvišjih političnih in industrijskih krogov (ki razpolagajo s kapitalom od 20 do 30 milijard frankov, op. dcp.), je bila izražena želja, da dobi kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev za svoje gospodarske potrebe oporo v Franciji. Ravno tako se je govorilo o potrebi večje udeležbe francoskega kapitala v našem gospodarstvu.

Morem Vam zagotoviti, da imajo vsi francoski krogi največje zaupanje v osebnost Nj. Vel. kralja Aleksandra.«

Oviran povratek min. Mažuraniča

Belgrad, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Trgovinski minister dr. Mažuranič bi se bil moral snci vrniti v Belgrad. Radi vremenskih neprilik pa imajo vlaki zamude. Zjutraj je prišel iz Salzburga brzozav, v katerem poroča dr. Mažuranič, da je bilo njegovo potovanje od Münchena združeno z največjimi napori radi zametenih prog. Minister se nada, da se bo vrnil v Zagreb, odkoder bo jutri odpo-

Stara tradicija se obnavlja

Rim, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Da obnovi staro tradicijo, ki je bila prekinjena od leta 1870., je priredil včeraj papežev prestolni asistent knez Colonna sijajen sprejem v palači Piazza Santi Apostoli, h kateremu so prišli ves kardinalski kolegij, diplomatski kor pri sv. Stolici, vatikanski dostojanstveniki, papeževi sorodniki in rimsko plemstvo.

»Corriere della Sera« poroča, da papež v resnici, kakor se je poročalo, ni imel namena kakorkoli opustiti dosedanje tradicije, dokler niso pogodbe ratificirane in da torej tudi ni hotel podeliti rimskemu prebivalstvu blagoslova iz lože. Med slovesno sveto mašo pa se je zbrala na Trgu sv. Petra ogromna množica ljudstva, ki je čakala na blagoslov sv. Očeta, ki se je potem na prigovarjanje številnih prelato vendarle odločil dati prebivalstvu dokaz svoje naklonjenosti in podeliti blagoslov iz srednje lože, kakor neposredno po svoji izvolitvi pred sedmimi leti.

Trocki prispel v Carigrad

Carigrad, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Trockij je v torek zvečer dospel v Carigrad iz Odesa s parnikom »Iljič« pod napačnim imenom. Trockij je bolan. Ni še znano, kam ga bodo odpravili. Vsako približanje k njemu je nemogoče.

London, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Chamberlain je izjavil v poslanski zbornici, da Anglija ni bila napročena, da bi dovolila naselitev Trockega.

Dva ekspresna vlaka

trč la skupaj

Dunaj, 13. febr. (Tel. »Slov.«) V okolici Dunaja je danes dopoldne na zapadni železnici pri postaji Tulnerbach-Pressbaum trčil ekspresni vlak Dunaj—Ostende z arlsberškim ekspresnim vlakom, ki je vozil v isti smeri, pa se je moral zaradi poškodbe na stroju ustaviti. Ker je vlakovodja dunajskega vlaka opazil stoječi vlak, je mogel hitrost vlaka zmanjšati toliko, da se je preprečila velika katastrofa. Vendar pa je poškodovanih več vagonov alberskega vlaka in ranjenih 42 oseb, med njimi 4 težko. Lokomotiva ekspresnega vlaka Dunaj—Ostende je znana. Šele pred kratkim je bila stavljen v službo ogromna lokomotiva, ki je največja in najhitrejša v vsej Evropi, in na kateri so se nahajali štirje inženjerji, da preizkusijo njeno sposobnost. Stroj je bil nekoliko pokvarjen.

Škandalozna uprava pod sovjeti

Moskva, 13. febr. (Tel. »Slov.«) V Smolensku je bilo večje število vodilnih članov gubernije, izvrševalnega odbora in stranke obsojenih na ječo do 2 in pol leta, ker so slabo gospodarili, uvažali samovoljno upravljanje in ponoverjali državni denar, katerega so brezskrbno zapravljali. Razkritje tega ogromnega škandala je v vsej Rusiji povzročilo največje zanimanje. Kazni, od katerih se bo polovica še odpuščala z amnestijo, so bile tako teko mazhne, ker so glasom razlogov razsodbe bili obtoženci pod vplivom dalekosežnih in splošnih slabih razmer, ki so vladale takrat v vsej smolenski stranki in v sovjetskem aparatu.

Vahabiti vpadli v Irak

Bagdad, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Dolgo pričakovani napad Vahabitov v Irak se je začel včeraj. Angleške čete in letala so odbile močne oddelke jezdecov na kamelah, ki so prekorčile južno mejo.

Odlikovani zastopniki Vatikana

Rim, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Papež je znak svojega zadovoljstva podelil kardinalu državnemu tajniku Gasparriju po podpisu pravne pogodbe krasi naprsni križec z dragimi kamni in z lastnoročnim podpisom Msgr. Bongoziniju Duci in odvetniku Pace- lju za dragoceno uro s papeškim grbom in nanisom.

Od vzhoda gre nov val mraza

Na Poljskem napovedujejo temperaturo -50 stopinj - Zagreb pred katastrofo - Skoraj ves promet v zagrebški železniški direkciji ustavljen

Krakov, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Vremenska opazovalnica poroča, da se bliža nov val mraza od vzhoda ter da je računati s tem, da bo na Poljskem padla temperatura do -50 stopinj.

Bukarešt, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Radi snežnih viharjev, ki trajajo že več tednov, so bili v severni Moldaviji in Bukovini zasneženi vsi vlaki, katerih se niso mogli oprostiti. — V Bukovini znaša mraz — 40 stopinj. Sole so za en teden dni zaprte.

Pariz, 13. febr. (Tel. »Slov.«) V Parizu traja mraz nezmanjšano dalje. Danes je bilo v Parizu — 15 stopinj. Na Seini in Marni se napravi led. Jezera v Bois de Boulogne in Versailles so zamrznjena. Oblast je odredila, da morajo mestne zastavljavnice brezplačno vrniti vse zastavljene odeje, pernice itd. Vas L'Hospitalet pri Perpignanu je popolnoma zasnežena in prebivalci ne morejo več zapustiti svojih hiš. Francosko vojno brodovje je danes odplovalo iz Cherbourga na veliko zimsko vajo. Pri vaji bodo sodelovale tudi vse obrambne utrdbe na obali.

Lagune in kanali v Benetkah zamrzli.

Benetke, 13. februarja. (Tel. »Slov.«) Med mestom in okoliškimi otoki je prekinjen ves promet, ker so razen lagun zamrzli tudi mnogi kanali. Celo mrličev ni mogoče pokopavati, ker je pogrebna gondola zamrznila v kanalu Santi Apostoli. Tuji parniški promet z otokom Murano je ustavljen.

London, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Mraz v Angliji narašča. Promet je deloma ustavljen in zelo trpi zaradi stalnih zamud.

Ženeva, 13. febr. (Tel. »Slov.«) V zapadni Švici je temperatura, kakršne dosedaj niso poznali. V Lausanne znaša temperatura — 19, v srednji Švici pa celo do — 38.

Zagreb, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Včeraj popoldne okrog 5 je prišlo snežiti. Snežilo je vso noč do danes popoldne. Radi tega je po ulicah ves promet ustavljen. Ves dan ni bilo mogoče vzpostaviti tramvajskega prometa. Selo popoldne se je posrečilo nekoliko očistiti ulice sredi mesta. Kralu pa je zopet začelo silno snežiti in je bil promet znova ustavljen. Radi oviranega prometa se čuti silno pomanjkanje premoga in drv. Če ni v par dneh upati na preokret na boljše, grozi zagrebškemu mestu katastrofa. Mnogi državni uradi so brez premoga. Srednje in ljudske šole so že delj časa zaprte.

Zagrebško železniško ravnateljstvo je imelo danes konferenco, na kateri se je ugo-

tovilo, da je treba skoro ves železniški promet ustaviti radi zametov. Bati se je, da bi led ne uničil preveč lokomotiv. Vzdržati bo treba le najnujnejši promet, to je tisti, ki oskrbuje prevoz hrane in kuriva ter najnujnejši osebni vlaki.

Polarni pojav na Hrvatskem

Zagreb, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Poslani naletnik v Malovanu na liški progi je obvestil zagrebško železniško ravnateljstvo o nenavadnem nebesnem pojavu. Včeraj okrog 12 je prišlo snežiti. Popoldne pa so opazili ljudje na nebu troje slepih solnc, ki so bili ozarjeni s kolobarji. Pojav je trajal več minut. Nato se je nebo nenadoma zelo pooblačilo, nakar je prišlo snežiti. Snežilo je tako silno, da je zapadlo v kratkem času na ravnem nad tri metre snega.

Volkovi v Novem Sadu.

Novi Sad, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Radi ostre zime so se pojavili v neposredni bližini Novega Sada volkovi. Snoci okrog 7 se je priklatila na novosadsko kopališče ob Donavi čreda osem volkov. Kopališčni hišnik je takoj ustrelil nanje s puško in jih pregnal. Pobegnili so na zamrznjeno Donavo proti Kamenici. Hišnik je takoj zadevo prijavil kopališčemu ravnateljstvu, ki mu je pridelilo še dva čuvaja, ker se je resno bati večjih napadov volkov.

Belgrad, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Belgrajska vremenska opazovalnica je izdala sledeče poročilo o zimi v državi. Po — 17 je v sledečih mestih: Petrovaradin, Zagreb, Ljubljana, Belgrad, Veliko Gradiste — 15, Kevljica — 20, Niš — 15, Kragujevac — 14, Sarajevo — 20. Silno sneži v Zagrebu, Sarajevu, Ljubljani in Petrovaradinu.

Hud mraz tudi na Primorskem

Gorica, 13. febr. (Tel. »Slov.«) V naših južnih krajih nenavadno hud mraz je dosegel svoj višek v noči med ponedeljkom in tokom, ko je toplomer na Krasu kazal — 25 stopinj Cel. in celo v Trstu — 16 stopinj. Pritisnila je še burja z brzino 130 km na uro. Bilo je mnogo nesreč, največ v Trstu. Mnogim delavcem, tramvajskim uslužbencem in mestnim stražam so zamrznila ušesa, drugim zopet prsti na rokah. Morski val potegnil nekega mornarja v morje, kjer je našel smrt. V ponedeljek je burja odkrila pri Sv. Ivanu pri Trstu kar šest hiš. Na nekaterih krajih je dvignila celo streho in jo položila še celo na tla nekaj metrov v stran. Podrja je tudi neštevilno dimnikov. Človeških žrtev ni. V torek popoldne je burja nekoliko popustila in pričelo je snežiti.

Katastrofalni zastoj na naših železnicah radi zametov in ledu

Sneg, ki je v torek in v sredo zapadel, je povzročil na naših železnicah katastrofalen zastoj. Iz vseh krajev države poročajo o silnih zametih na progah, o velikanskih zamudah vlakov. Vse proge brez izjeme so zatrpane s snegom in le s težavo se vzdržuje promet vsaj na glavnih progah, dočim je na nekaterih manjših progah promet sploh ustavljen. Vse železniško delavstvo je zaposleno s čiščenjem prog, poleg tega pa je najetih za to delo še mnogo novih delavcev.

Ljubljana 36 ur brez zveze z Belgradom

Ljubljana je bila zadnjih 36 ur sploh brez vsake železniške zveze z Belgradom, ljubljanska železniška direkcija pa ves ta čas ni prejela nobenih vestí, kje se pogrešani vlaki nahajajo. Deloma radi železniške nesreče pri Batajnici blizu Zemuna, kjer je brzovlak trčil v delavski vlak, deloma pa radi silnih železniških zametov na progi je v torek zjutraj belgrajski brzovlak sploh izostal in ga sploh ni bilo v Ljubljano. Od torka ob 8 zjutraj pa do včeraj do pol 6 zvečer ni imela ljubljanska železniška direkcija absolutno nikakih poročil, kje se pogrešani belgrajski brzovlaki nahajajo. Tudi o Orient Simplon-ekspresu ni bilo v Ljubljano nikakih vestí. Poleg jutranjega brzovlaka iz Belgrada je v torek izostal tudi večerni brzovlak.

Brzovlak s 24urno zamudo.

V sredo zjutraj zopet ni bilo belgrajskega brzovlaka. Šele v sredo ob pol 6 zvečer je prešla železniška direkcija v Ljubljani obvestilo, da je jutranji belgrajski brzovlak na potu in da pride v Ljubljano — ob pol 10. uri zvečer. Na progi ovira redni promet polemica na tračnicah in veliki snežni zameti. O belgrajskem brzovlaku, ki bi moral v normalnih razmerah priti v Ljubljano ob pol 9. uri zvečer, pa je snoci prišlo v Ljubljano obvestilo, da je odšel že iz Broda z zamudo 180 minut. Tik pred Siskom pa je ta brzovlak običal v snega. Poslana mu je bila sicer tehnična pomoč, toda kdaj pride v Ljubljano ne ve nihče in se bo še ugodno izteklo, če bo prišel z zamudo 24 ur.

Po 36 urah prvi vlak iz Belgrada.

Orient Simplon-ekspres, ki bi moral priti v Ljubljano v sredo ob 4. uri zjutraj, je odšel iz Zagreba šele v sredo ob petih popoldne. Ob uri, ko to pišemo, ga še ni v Ljubljano ter je njegov prihod napovedan za ob pol osmih zvečer. To bo po 36 urah prvi vlak iz Belgrada.

Brzovlak iz Zagreba v Maribor, ki bi moral priti v Maribor v sredo zjutraj, je odšel iz Zagreba s štiriurno zamudo in je spotoma običal

v snegu pri Dobovi.

Poslan mu je bil pomožni stroj, ki ga je izvlekel iz snega, nakar je prišel brzovlak v Maribor z zamudo osmih ur. Opoldanski brzovlak iz Zagreba v Maribor pa je sploh izostal, ker tudi v Zagreb ni bilo belgrajskega brzovlaka.

Sušak in Split odrezana od države

Na progi Karlovec—Sušak so nastali silni zameti, ki so popolnoma onemogočili promet na tej progi. Zato je zagrebška železniška direkcija v sredo popoldne uknila prav vsak promet na progi južno Srbskih Moravic. Od te postaje dalje pa do Sušaka od srede popoldne ne vozi noben vlak več. Že več dni je ustavljen promet tudi na liški progi, tako da sta sedaj Split in Sušak, naši glavni pristanišči, popolnoma odrezani od vse ostale države. Na progi južno od Karlovca dalje je ukinjen tudi ves tovorni promet. Do Srbskih Moravic, oziroma do Ogulina so dovoljene le pošiljke v zavojih, ki pa ne smejo tehtati nad 100 kg.

Zameti na belokranjski progi

Na dolenskih progah je sneg zapadel v takih množinah, da prav resno ogroža ves promet. V Gradcu je v sredo zjutraj običal v snegu jutranji osebni vlak. Poslana sta mu bila na pomoč dva pomožna stroja, ki sta ga izvlekla iz snega. Vlak je nato prišel v Karlovec s šesturno zamudo. Pomožna stroja sta bila odklopljena od drugega osebnega vlaka in nekega tovornega vlaka. Zato sta ta dva vlaka v sredo izostala.

Snežni plaz med Laškim in Celjem

V sredo popoldne se je vsul na progi južno železnice med postajama Laško in Celje velik snežni plaz, 40 metrov dolg in 2 metra visok. Plaz je zasul en tir, drugi tir pa je k sreči ostal prost in se je ves promet med tema dvema postajama vršil le na erem tiru. Promet je bil zaradi tega zelo oviran. Na progi Zidani most—Celje je pričakovati še nadaljnih plazov, ker teče proga večinoma po ozki soteski. Enako je pričakovati plazov tudi na Gorenjskih progah, posebej če bo še snežilo.

Na progi Pražsko—Kotrbica je sneg zamedel znatne dele proge pri Preložu in pri Murskem Središču. Poslani so bili posebne vrste močni pluči, ki so očistili progo. Vsi vlaki na tej progi so imeli po več ur zamude.

Promet preko Postojne nemogoč

Že od torka od petih popoldne je železniški promet preko Postojne nemogoč. Radi tega trpi tudi naš promet. Desni glavni tir je bil že dalj časa zasnežen in se je promet vršil le na levem tiru. Na tem tiru je v torek ob 5 popoldne običal v snegu tovorni vlak in sicer tik pred Postojno. Na pomoč sta mu prišla še dva stroja, toda tudi ta dva sta običala v snegu. Naša železniška uprava je takoj ponudila železniški oblasti v Postojni, da sama s svojimi stroji in delavci očisti progo in reši vlak ter oba stroja. Italijanska uprava je to našo ponudbo — odklonila. Sama pa s svojimi delavnimi močmi ne more očistiti proge, ker italijanski delavci niso vajeni mraza ter vsi sproti pobegejo. Ljubljanska železniška direkcija se je obrnila naravnost do italijanske centralne železniške uprave ter ji ponovno stavila to ponudbo. Če pride do sporazuma v večernih urah, bo proga nemara očistena še tekom noči. Stroji tiče sedaj v snegu in burji pred Postojno ter so vsi zamrzli. Pošlo jim je vse kurivo in tudi vsa voda.

Burja je na Notranškem tako močna, da so morali v sredo na Rakeku pripeti dnevnemu osebnemu vlaku še dva stroja, enega spredaj in enega zadaj, pa je vlak le prišel v Ljubljano s triurno zamudo.

Vsi brzovlaki med Ljubljano in Trstom se dirigirajo preko Jesenic. Orient simplon ekspres, ki bi moral priti v Ljubljano ob 1 zjutraj,

Romunsko zun. posojilo razgrneno

Romunija odstopi monopole za industrijsko uperabo

London, 13. febr. (Tel. »Slov.«) Morgenpresce objavlja prospekt romunskega posojila, ki se bo v četrtlet razgrnilo na vseh udeleženi evropskih trgih. Londonska tranša sedemprocentnega stabilizacijskega posojila znaša 2 milijona funtov, ki se emitirajo po kurzu 88, in ki sta vračljivi s polletnimi zrebanji do leta 1959. Emitirala je bo Hambros Bank, Lazar Brothers et Higinson. Francoska tranša znaša, kakor znanu, 561.5 milijonov frankov, ameriška pa 39 milijonov dolarjev. Romunska

je v sredo prišel ob 12. Brzovlak, ki bi moral priti v sredo ob 5.12, je imel zamude 140 minut in je prišel tudi preko Jesenic. Snočni dunajski brzovlak je imel tudi 140 minut zamude in ga bodo dirigirali v Trst tudi preko Jesenic.

Tovorni promet ustavljen

Da si preskrbi železnica vsaj najnujnejšo rezervno premoga, je bil v sredo za celih 24 ur ustavljen ves tovorni promet na progah ljubljanske direkcije. Prevažala so se le živila in premog. Danes o polnoči se je redni tovorni promet zopet pričel.

Danes so na mnogih mestih zamrzli kanalizacijski odtoki. Mestni delavci so morali pri odtočnih ceveh razbijati led in ga topiti z vodo.

Pri Mariborski in Ruški koči ter na Klopnem vrhu je zapadlo poldrugo do dva metra snega, tako da je negotovo, da-li se bodo moglo vršiti v nedeljo smuške tekme.

Mestni vodovodni urad dobiva neprestano prijave, da so zamrzle cevi. Tako je v bližini lajterskega mostu zavrnila glavna vodovodna cev, ki oskrbuje ves lajterski okoliš z vodo. Radi nizkega Dravnega vodnega nivoja in ledenih plošč, ki plavajo po Dravi, je moral železniški vodovod ustaviti ves obrat, ker tudi železnica črpa vodo iz mestnega vodovoda.

V mestni plinarni so morali zakuriti večeraj vse peči. Navzlic temu se je moral za nekaj ur znižati pritisk plina v mestu. Plinarniška uprava je prišla na znižati oddajanje plina od 22 do 5 zjutraj, da bi na ta način omogočila redno produkcijo za dnevno uporabo.

Radi zametov se je nočjo ukinil po vseh progah avtobusni promet. Popoldne je pri Klančih pri Slovenski Bistrici običal v snegu avtobus. Avtobusno podjetje je poslalo na lice mesta pomožni voz z delavci, ki so se vrnili šele proti večeru.

Ker je na Sentiljski železniški progi promet ukinjen, bo skušala občina, da vzpostavi avtobusni promet.

Težko se občuti pomanjkanje premoga. Pri vstupu mestne plinarne so se ves dan oglašale stranke, da bi se jim dostavil premog iz plinarne. Čim bo dospela 30 tonska pošiljka šlezjskega premoga, bo mogoče plinarni oddajati premog tudi zasebnim strankam. Povpraševanje po koksu je zelo veliko. Plinarna bo ustavila s današnjim dnem dobavo koksa vsem šolam za centralno kurjavo. Koks se bo oddajal zasebnim strankam, oziroma posameznim podjetjem, ki bi bila sicer prisiljena ustaviti obrat. Zdi se, da se bodo morale šole radi tega zapreti za nekaj časa.

Vsebinska konkordata in finančne pogodbe

Milan, 12. febr. (Tel. »Slov.«) Po objavljenem uradnem izvlečku je konkordat z Italijo za papeža zelo ugoden. Konkordat izdatno razširja vpliv katoliške Cerkve na italijansko državo.

Po konkordatu je italijanska vlada obvezana, preprečiti vse, kar je v nasprotju s svetostjo Rima kot škofovskega sedeža papeža in centru katoliškega sveta. Cerkveni prazniki se priznavajo. Urejena je tudi duhovna pomoč v armadi. Školje bodo nanovo razdeljene v smislu italijanskih provinc. Imenovanje škofov se bo urenilo v smislu konkordatov, ki so bili v zadnjem času sklenjeni z drugimi državami. Prisega škofov, ki morajo prisesti kralju, je dogovorjena na način, kakor je določen v zadnjem konkordatu s Poljsko. Prisega se glasi: »Pred Bogom in svetim evan-geljem prisegam in obetam, da bom zvest italijanski državi, kakor se to spodobi škofu. Obetam, da bom od svojega klera zahteval spoštovanje kralja in zakonov, določenih po državni ustavi. Prisegam in obetam, da se ne bom udeleževal nobenih dogovorov niti posvetovanj, ki bi utegnila škodovati italijanski državi in javnemu redu. Niti ne bom dopustil, da bi se tega udeleževal moj klerus. Skrbeč za blagostanje in interese italijanske države, se bom ogibal vsake škode, ki bi mogla ogroziti državo.«

V liturgijo se upreje molitev za dobrobit kralja in države. Državna in cerkvena zakonodaja se bo razpirala v smislu konkordatov in priznava vsa pravna osebnost konkordata in svobodna uprava cerkvenega imanja. Cerkveni poroki ne priznava civilna pravna veljavnost, objava poroke pa se mora razen v župni cerkvi razglasiti tudi v občinskem uradu ter se mora zapisati v državne

zakonske registre. Proglašitev ničnosti zakona se mora prijaviti tudi duhovnim sodiščem. Razprava o razdrožitvi zakona je pridržana civilnim sodiščem. Verski pouk se razširi tudi na srednje šole. Organizacije, ki so odvisne od katoliške zveze, se priznavajo, kolikor razvijajo svojo delavnost izven vsake politične stranke in pod nadzorstvom hierarhije za razširjanje in uveljavljanje katoliških načel. Težkoče pri razlagi konkordata se bodo z obeh strani reševale v prijateljskem duhu.

Finančna pogodba.

Milan, 12. febr. (Tel. »Slov.«) Iz uradnega izvlečka o finančnem dogovoru med Vatikanom in italijansko vlado izhaja, da bo znašala odškodnina Vatikanu po današnji borzni vrednosti 1.590.000.000 lir, in sicer 750.000.000 lir v gotovini in 1.000.000.000 lir nominalne vrednosti v 5% konsolidiranem državnem posojilu, ki notira 84%.

Belgrad, dne 13. febr.

Predsednik vlade Peter Živković je odredil, da se okrajni glavar v Caribrodu disciplinira in izroči sodišču, ker je oklofutal nekega meščana.

V prosvetnem ministrstvu je pripravljenih več ukazov o napredovanju vseučiliških profesorjev.

Kredit za kurjavo na ljubljanskih in mariborskih šolah so otvorili. Ljubljanski oblastni se je dovolilo, da radi preostrega mraza lahko zapre šole. Na ljubljanskih srednjih šolah je imenovana za ženska ročna dela učiteljica Seneković iz gimnazije v Kuzajevcu. Za profesorske nadure na srednjih šolah je odobrenih 10 milijonov dinarjev. Pripravljen je ukaz o vpokojitvi večjega števila ljudskošolskega učiteljstva v ljubljanski oblasti.

Dunajska vremenska napoved: Večidel oblačno, vensji sneg, ostri mraz bo zopet nekoliko popustil.

Vera in kultura

Predsmrtna izpoved francoskega časnikarja

Dne 22. januarja je umrl v Parizu M. Ernst Vaughan, star »protiklerikalni žurnalist«, ki je pa zadnja leta sodeloval v upravi G. Hervéjevega lista »Victoir«. Pred smrtjo je Hervéju pisal poslovilno pismo, ki ga je ta objavil v svojem »Victoiru«. Pismo se glasi:

»Moj ljubi prijatelj, skoro Vas bom zapustil. In Vi veste, da mi je življenje postalo le breme, odkar mi je umrla ona, ki sem jo pravkar izgubil. Vi veste tudi, da sem se od otroških let in skoro celo življenje le smejal veram, in sicer ne le veri, v kateri sem rojen, ampak tudi veri, v kateri ste rojeni Vi kot Bretonec. Vsa moja republikanska generacija se je rogala veri — kakor sem se jaz.

Dobro, v trenutku pa, ko odhajam, izjavljam, da sem se z vso republikansko stranko vred grdo motil in da smo Franciji prizadeli neverjetno veliko škodo. Danes sem popolnoma prepričan, da civilizirane družbe ni mogoče zgraditi na materializmu in ateizmu. Verska razlaga skrivnosti, ki nas obdajajo, za naš ubogi človeški razum gotovo ni čisto jasna. Toda materialistična in mehanična razlaga svobodomišlecev je jasna še manj in gotovo še mnogo manj tolažljiva.

Rad bi Vam povedal, da ob svoji smrti z Vami popolnoma soglašam: Ko bi bil to resnico spoznal prej, bi jo bil razširjal kot Vi brez strahu pred brbljanjem ljudi, brez strahu pred smešenjem in sarkazmom.

Pooblaščaj Vas, da javno oznanite te moje izjave v okrepilo mlade republikanske generacije. Olajšal sem svojo vest.

Boj proti katoličanom v Združenih državah

»Mi smo zmagali in ne Hoover in ne republikanska stranka«, kličejo sedaj protikatoliške sile po vseh Združenih državah. Zato zahtevajo vedno več od vladajoče sedanje večine. V sedanjem zasedanju parlamenta so prinesli celo vrsto svojih reformnih predlogov v zbornico. Tako predlog za prohibicijo cigaret, prohibicijo »plave nedelje«, to je popoln nedeljski počitek v vsem javnem življenju, da bi ne smelo biti niti gledaliških predstav, nobenih zabav, prav ničesar. Samo cerkve bi bile odprte. Sedaj so pa šli še dalje in nasotili Hooverja samega. Izvedelo se je, da je resen kandidat za ministristvo pravosodja velik prijatelj Hooverjev William J. Donovan, ki je pa katolik. In zopet je po celem taboru zavrhlo; koše protestov in procesije deputacij so začeli pošiljati k Hooverju z zahtevom: »Nobenega katoličana ne trpimo v ministristvu. Mi smo zmagali. Upoštevati morate naše želje!« — Hoover se je baje izrazil, da se ne bo oziral na te proteste. Če si bo pa upal katoličana imenovati za kako mesto svojega ministristva, je pa tudi veliko vprašanje.

Tako gre tudi Amerika pot, ki bo pripeljala do resnega boja proti katoliški cerkvi prej ali slej.

Pravoslavni patriarh Gregor

Nepričakovano je preminil antiohijski patriarh Gregor, znani pridigar in cerkveni pisatelj, veliki poznavalec klasične arabščine. Razen ruskih beguncev, katerim je bil vedno posebno naklonjen po svojem bivanju 1. 1913. na Ruskem, žaluje za njim vsa sirijska Cerkev. Pod sedanjimi razmerami je bil patriarh tudi politični glavar svojih vernikov, in težko ga bo nadomestiti z drugo, pri francoski oblasti toliko spoštovano osebnostjo. Patriarh je preminil pod dokaj tragičnimi okoliščinami. Sirijska pravoslavna Cerkev ima veliko težko. Decembra meseca se je sestala duhovščina ob udeležbi vseh metropolitov v Suk-El-Harbu blizu Bejruta, da reši najbolj pereča tekoča vprašanja. Med drugim so sklenili na vladni pritisk sprejeti nov koledar. Patriarh, ki je bil odločen nasprotnik reforme, je po dolgem ugovarjanju sklenil: »Počakajte vsaj, da umrem! Potem lahko storite, kar hočete!« Drugi dan, 12. jan., je bil že mrtev: zadela ga je srčna kap.

Velikonočni spor pri pravoslavcih.

Pravoslavna Cerkev na Poljskem je sicer spazela novi koledar, vendar pa je zavrnila predlog romunske sinode, ki je sporočila, da bo od sedaj obhajala Veliko noč s katoliški vred, t. j. letos 31. marca. Kakor v Beogradu, bodo tudi pravoslavni na Poljskem praznovali Vstajenje šele 5. majnika.

Rimsko romanje katoličanov iz Brazilije.

»Agenzia Americana« poroča, da so katoliške organizacije Brazilije sklenile prirediti meseca septembra svoje posebno romanje v Rim. Posebna nalašč najeta ladja bo prepehala braziljske romarje v Rim, kjer se bodo poklonili papežu. Potem bodo obiskali tudi Palestino.

Strašna zima — katastrofa za slovenskega kmeta

Zivina zmrzuje - Veliko svinj zmrznilo - Vno po kletih zamrznilo Vode ni - Krme manjka - Moke zmanjkuje

St. Jernej na Dol., 11. febr.

Mraz še ni nič ponehal, nasprotno, še hujša zima je. Najstarejši ljudje take ne pomnijo. In še burja zraven. Vsak se stiska k peči, ceste so prazne. Kogar pa dolžnost sili ven, se zavaruje pred mrazom, kar le more. — Otroci ne morejo v šolo — revčki bi prezebrali. V cerkvi, ki je druge nedelje do zadnjega kotička nabasana, je prostora dovolj. Vodnjaki so po večini zamrznil, vode primanjkuje vsopovsod oziroma morajo hoditi ponjo v studeince po kilometre daleč. — Živina prezeba, svinje isto tako. Franc Kodriču iz Dobravice sta zmrznila dva konja, svinj pa je zmrznilo nešteto, zlasti mladičev. Krompir je ozebel, marsikje ga niti za seme ne bo. Vno v svinj je tudi zamrznilo. Bojimo se, da ne bi tla tudi pozebla. S strahom gledamo v bodočnost, če mraz kmalu ne poneha.

Sv. Peter pri Mariboru, 12. febr.

Zime, kakršno imamo sedaj, ne pomnijo niti najstarejši ljudje v župniji. Radi pomankanja krme mora marsikak rep iz hleva. Polne p še imamo kleti vina in sajevca. V sled obilne letine je malo popraševanja in kupcev. Težave so velike.

Mirna, 12. febr.

Ljudje božji, zimo imamo, pa mraz. Boizen je tu. Bolnik je v vsaki hiši. V nekaterih

Kaj je vzrok sedanjega mraza

Na Dunaju merijo od 1. 1775. redno vsak dan temperaturo. V teh 153 letih je bil samo temperatura od — 25° C. Bil je to 22. december 1. 1850. V letošnji zimi pa je bila ta temperatura ne samo dosežena, temveč je padla en dan, ko je bila zapisana nenavadno nizka temperatura še nižje. Na Dunaju je bilo dne 11. februarja — 26,5° C in je bil torej ta dan dokazano najbolj mrzel dan v zadnjih 153 letih.

Za naše kraje bi bile ugotovitve skoraj slične, samo da je bil pri nas mraz še večji. V Sloveniji je padla letna temperatura v mnogih krajih tudi pod — 30° C in je gotovo, da tudi mi že 150 let nismo imeli takšne zime ko letos. Enako je v drugih krajih srednje Evrope in na Češkem je dosegel letos mraz v Čeških Budějovicah celo — 41° C.

V Evropi je danes bolj mrzlo ko na obrežju Grönlandije, Spitzbergov in Skandinavije. Prava polarna zima je nad Evropo.

Kaj je vzrok te zime?

Vremenska karta zaznamuje prostrano ozemlje z nizkim zračnim pritiskom, ki sega čez Atlantski ocean in Anglijo. Obenem pa moččen odrastek azijskega ozemlja z visokim zračnim pritiskom, čegar jedro je v Nižnem Novgorodu in ki se preko Rusije razširja v Evropo. Prav tako pa vlada tudi nad Malo Azijo in Sredozemljem nizek zračni pritisk. V tem pa je vzrok velikega mraza.

Meje med atlantskim ozemljem z nizkim zračnim pritiskom potekajo skoraj premočrtno

hišah leže vsi. Iz drugih hiš pride kdo, ki je zdrav, pokladat živini, katera pozeba po hlevih. Po svinjakihi pa vlada smrt vsled mraza. Mlini stoje. Moke ni že 14 dni; otroci pa nočejo tega razumeti in vpijejo: »Kruha«. Da je nesreča še večja, je zbolel še pek.

Po kletih zmrzuje prstenina, po gozdih pa ptički in divjačina. Drva so pošla, kaj bo?!

Rekorda v mrazu, kakor pravijo nismo dosegli pri nas, ampak v Dobrniču. Imeli so ga — 37 stopinj. Pa nevoščljivi jim nismo prav nič, povedano prav iz srca. Ne vemo, kaj še pride. Danes je bilo — 26 stopinj, včeraj popoldne — 34 stopinj.

Danes je otrok iz štirih razredov v šoli devet, pa eden je itak šolski. Pouk je nemoč, škoda drv.

Podnevi ne, ko pa se naredi noč, pridejo po trije po gospoda: Hitro, hitro, »den umira, pa včasih je res. Da leže v mežnariji vsi, to še ni najhuje, zbolel je še mrtvaški ogleda, zdaj pa pravijo, da se ne sme pokopavati. No, kuge se pri tem mrazu ni bati.

Šmarje pri Ljubljani, 11. febr.

Na Sapu je zmrznila ena krava. V župniji Golo je enemu samemu posestniku zmrznilo sedem prešičkov, drugemu pa trije. — Tudi v višnjegorski župniji je zmrznilo več mladih pujskov. — Hude so posledice letošnjega mraza.

od jugovzhoda k severozapadu, tako da niso mogoči nobeni iztoki nizkega zračnega pritiska. Azijski visoki pritisk je mogel narediti most k visokemu zračnemu pritisku na Azorih. V nedeljo je bilo nad vso Evropo sklenjeno ozemlje z visokim pritiskom s fronto proti Atlantiku. Samo čez Sredozemlje je vladal nizek zračni pritisk in v tem je izvor sedanjega mraza. Kajti vsako ozemlje z nizkim zračnim pritiskom ima to lastnost, da vrkava mrzle vetrove in mrzle plasti zraka. Mrzli vetrovi zapuščajo zato ozemlje z visokim zračnim pritiskom in vteka jo v ozemlje z nizkim pritiskom. Tako je prišlo do toka mrzlih vetrov iz Rusije, Poljske in Romunije k Sredozemskemu morju in vsled tega je bil že itak občuten mraz od izžarevanja še znatno povečan.

Brez tega sredozemskega ozemlja z nizkim pritiskom bi bil mraz običajen in ne bi šel nižje od — 10° C.

Kdaj bo bolje?

Nobenega upanja ni, da bi mraz takoj pustil, ker je Sredozemlje od vseh strani zaprto in ne more po svoji normalni poti čez Adrijo in vzhodne Alpe proti severu. Ostati mora stacionarno, dokler se ne neha visoki pritisk iz severa ali pa se samo ne izenači. To pa more trajati še več dni. Več upanja je, da bi se posrečilo kakemu delu atlantskega nizko-zračnega pritiska prodreti v Srednjo Evropo, kar bi takoj povzročilo južno vreme. Drugače pa mraz ostane, dokler se ne neha visoki pritisk, kar more trajati tudi eden do dva tedna.

Po vsem tem pa je le mogoče reči, da more trajati veliki mraz, izpod — 15° C, kvečjem še en do dva dni, navadna temperatura od — 5 do — 10° pa tudi več ko en teden, če ne pride čimprej nizek pritisk iz zapada.

Zemlja je zamrzla do 1 meter globoko, kar pomeni za pokrajine brez izvršene regulacije silno nevarnost, ker ob južnem vremenu voda ne more pronicati v zemljo in so potem povodnji neizogibne. Kakor hitro postane topleje, je tudi računati z zelo gosto meglo.

V tolažbo pa bodi povedano, da pride na ves ta mraz in njegove težke posledice zelo topla prva pomlad, ki nas bo vse oškodovala za trdote zime.

Vsa Evropa v kleščah mraza

Na Dunaju vlada arktičen mraz, od katerega zlasti trpe tramvajski uslužbenci, železnice, stražniki in vsi, ki morajo delati na prostem. Mnogi od njih so pri izvrševanju službe zamrzli. Rešilno društvo je moralo v 60 slučajih intervenirati zaradi zamrzlin. V justični palači je zamrzla centralna kurjava. V razpravnih dvoranah so sedeli advokati, sodniki in stranke v zimskih suknjah. Trg s starinami je bil popolnoma zaprt, enako ni bilo na trg prodajalcev živil. V gorovju umira divjačina v masah. Povsod naleté na mrtve jelene in srne. Po mnenju lovcev bo sibirski zima divjačino v Avstriji decimirala, na nekaterih revirjih pa docela uničila.

Nenavaden slučaj se je pripetil v Welsu. 8 letni šolar Alojz L. je lizal železno omrežje pri cerkvi sv. Mihaela. Naenkrat ni mogel jezika več od ograje odtrgati, ker je jezik dečka primrzel na ograjo. Rešilni oddelek in več pasantov se je trudilo rešiti dečka iz njegovega težkega stanja. S pomočjo žigalic in dihanja na ograjo se je polagoma posrečilo oprostiti dečka. Deček pa je obel na težkih posledicah na jeziku in ustih.

Ladijski promet med Bregenzom in Lindau je vsled vedno večjega oledenjenja ustavljen.

Železni most počil.

V zgodnjih jutranjih urah je bilo slišati na Wilhelmovem obrežju v Vratislavi težko detonacijo. Vsled silnega mraza je železni Wilhelmov most v vsej svoji širini počil. Bil je takoj ustavljen za tovorni promet.

Vlaki obtičali v snegu.

Zaradi zametov so morale avstrijske železnice na mnogih progah ustaviti promet. Mnogo vlakov je v snegu obtičalo. Da so oprostili nekatere vlake, so morali poslati več pomožnih vlakov.

Nepojmljiv mraz v Nemčiji.

Mraz v Nemčiji postaja vedno večji. V Magdeburgu je padla temperatura na — 32 stopinj. V Vratislavi je znašala temperatura — 39 stopinj, v Landshutu pa celo — 45 stopinj Celzija. Gasilci so venomer zaposleni pri gašenju požarov.

REVMATIKI

In vsi, ki trpite na PROTINU, ISTASU, bodilnih in trganju v GLAVI ZUBEH nabavite si že danes v prvi ekarni ali drogeriji 1 steklenico »ALGA«, nadrgnite zvečer bolno mesto in je ovijte z volneno krpo.

Zjutraj bo že iznenadeni kako, ALGA odstranjuje bolečine — PRIJETNO — NAGLO pa TEMELJ TO.

1 steklenica s točnim navodilom Din 16.
Po pošti pošilja LABORATORIJA ALGA, SUŠAK

4 »rekl. D 77« — »rekl. D 131« — »rekl. D 320«

„Gospod župnik“

(V spomin dobrepolskemu apostolu.)

Zadnjič sem se vozil iz Kočevja proti Ljubljani. Dasi ne gledam med vožnjo skozi okno in tudi na postajah ne, ker mi je že vse postalo enolično, preveč navadno, pogledam vsakikrat iz vlaka na dobrepolski postaji. Tudi tokrat sem.

Na postaji se je drenjalo vse polno žensk in tudi precej moških. Za njimi, prav zadnjega sem zagledal, njega »gospoda župnika«. Opiral se je na palico-grčavko, kdo je ne bi poznal? In jo zasajal še čisto mladeniško predse. Ko sem zagledal to častljivo visoko, že popolnoma sivo, starčevsko postavo, me je spreletelo sladkobolno po vsem telesu. Nehote sem zagledal v njem dobrega pastirja, ki venomer spremlja svoje ovčice...

Ljudje so se zdrenjali v vagone. »Gospod župnik« pa je stal za njimi in od časa do časa vzdignil palico in krepko zaklical: »Bijole!« Hudomušen je znal biti in takrat so mežikale njegove oči v dobrovoljnem nasmešku.

...

Dobrepolske njive so dehtele v cvetju rož in žita. Solnce se je smehljalo veselo na čistem nebu. Tam nad Cesto v rebri so vriskali fantje kosci.

Tam pri »Spancu« so se igrali otroci. Natepli so se od vseh strani in vsak je skoraj podil pred seboj kolesen obroč. Nekateri pa so se bli gignajzogi ali »šolat« kakor smo večkrat rekali Bosnanci so bili in brcali so okrogel ali ploščat koso-

menček naprej v zarisane predelke, dokler ni bil kdo »luče«.

Doli od cerkve je prihajal »gospod župnik«. Šel je na sprehod, da bi si med potjo ogledal tudi svoje polje in delavce. Ko je prišel do otrok, je postal med njimi. Vse je poznal: to je bil orožnikov, ta dacarjev... vse je krstil in jih poznal po očetih in materah.

Prvega, ki je pripodil »kolo« mimo njega, je ustavil:

»Koli mi boš dal!«

Otrok je samo zaupno pogledal vanj in dvignil obroč. »Gospod župnik« ga je naravnal in pognal z grčavko. Pa ni šlo.

»Viš ga, ko ne gre.«

In zasmejal se je z otroci vred.

Pa se postavi tik predenj pamž pri šestih letih; majco in blaške je imel zamazane, obraz pa je bil lep in okrogel. Iz njega so gledale zaupljive očke, celo plavo morje.

»Gospod župnik, kam pa greš?«

Vse je utihnilo, starejši so čutili napako, ki je storil malček, toda popraviti je niso več mogli. Prestrašeni so zrl v »gospoda župnika«, ki je znal biti tudi hud, o čemer so se prepričali v šoli, ko je marsikateremu vaškemu paglavcu radi nemarnosti in lenobe iztresel prah iz njegovih hlačic. Tuintam je kateremu švignil pogled na grčavko, ki se pa le ni hotela vzdigniti.

Župnik je pogledal malčka v oči, pa se mu je zasmejal prav v obraz:

»Viš ga dacarjevega, na polje grem proti Sv. Antonu.«

»Tamle pa delajo ata.« je pokazal mali na bližnjo njivo, »pa so rekli, da bi danes radi s teboj govorili.«

Zopet preplašene oči: tika ga, njega, gospoda župnika! In se je starček spet zasmejal, vzdignil gorjačo in pokazal na bližnjo njivo in dejal: »Tle?«

Mali je priklimal.

»Ala, kar naprej skakajte,« je rekel »gospod župnik« in odšel počasi proti Sv. Antonu...

...

Tri leta sem hodil v farovž po mleko. Majhen sem bil, da mi je segala dvolitrska kanglica skoraj do pete, a korajžen nič kako. Enkrat, vem, sem moledoval pri materi toliko časa, dokler mi ni prepustila smetlišnico s smetmi, da bi jo vrgel v smetišnjo jama. Jaz pa, bilo mi je takrat nekako pet let, zaženem obenem s smetmi še sebe.

Topot pa sem junaško hodil v farovž, ki ni bil baš daleč, s kanglico in ponosen sem bil na to, da nisem nikdar prevrnil kanglice in iz nje polil mleko.

Nekoč pa, dobro se še spominjam, da je bilo to neko nedeljo, primem kanglico v farovški kuhinji in stopim v vežo. Veža pa je bila temna, ker so vrata vedno zapirali. Tla pa, ki so bila tlakovana s kockasto opeko, niso bila ravna. Ob eni opeki sem se spotaknil in padel. Čutil sem, kako se je mleko razlilo po moji nedeljski obleki in zajekal sem od žalosti in strahu. Gospoda, župnik in kaplan, sta bila baš pri kosilu. Moj vik in krič je privabil »gospoda župnika iz obednice. Videl je mojo nezgodo, pa je dejal kuharici, ki je priletela istočasno iz kuhinje, naj prinese cunjjo in me obriše, in kan-

Chlorodont

Velika tuba Din. 13.—, mala tuba Din. 8.—

Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalpiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvornice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor 9

Krasno osvežujoča Pepermint-zobna pasta

**naredi zobe
bleščáče-bale**

žarov in pri popravili vodovodnih cevi. Berlinske ceste so skoraj prazne. Tekom zadnjih 36 ur je v Berlinu 279 oseb zadobilo težke omrzline. V neki vasi v okrajih Ljubljane so stariši pustili tri otroke v nezakurjenem stanovanju. Ko so se stariši vrnili, so našli vse tri otroke zmurle. V ponedeljek so našli v neki šupi pri Schkeuditz dve ženi in dva moža zmurle.

Na Češkoslovaškem.

Vsled silnega mraza in vsled številnih obolcelosti osebja so morale železnice opustiti celo vrsto vlakov. V moravsko-ostrovskem premo-govnem revirju je obolela skoro ena petina železničarjev in je zaradi tega ogrožen železniški promet. Enake vesti prihajajo iz ostalih pokra-jin Češkoslovaškem.

Na Vltavi in v Pragi prično danes razstre-ljivati led, ker se boje, da ob južnem vremenu nastala povodenj. Solški otroci, ki so v nevar-nosti, da bi se vsled obiska šole prehladili, so oproščeni pouka.

Druge posledice mraza.

Na Dunaju je pomanjkanje vode vedno večje. Boje se, da bodo jutri imeli le še železno rezervo od 80.000 kubičnih metrov, katere se ne smejo dotakniti. V tem slučaju bodo vsi vo-dovodni zaprti. Prijave o poškodbah na vodo-vodnih napeljavah gredo v stotine, vsled česar je še večje pomanjkanje vode. Vsled vedno več-jega pomanjkanja vode so se pojavili zopet stari vozovi z vodo.

Na Dunaju je tudi vedno večje pomanjkanje premoga. Vzroki tega pomanjkanja so različni. V decembru so avstrijski premogokopi sklenili več kupčij s severnimi deželami, ker so našli premalo odjema v Avstriji, Jugoslaviji in dru-god. K temu je prišel strah pred generalnim štrajkom v premogokopih, ki bi imel izbruhniti na Poljskem dne 11. februarja. Poljska vlada je zato ustavila vsak izvoz premoga, od česar je bila Avstrija močno prizadeta. Vrhutega so zameti še ustavili dovoz češkoslovaškega pre-moga. Železnice nesreče so še bolj zavrele dotok premoga. Obenem pa je padla produkcija pre-moga v vseh premogokopih. Posledica tega po-manjkanja premoga je, da so nekateri obrati že ustavili delo. Tako so Steyerwerke sporočili de-lavcem, da naj ne pridejo na delo, dokler ne dobi podjetje zadosti premoga.

Pomoč vojske.

Na inicijativo ministrstva za socialno poli-tiko je vojno ministrstvo odredilo, da se posta-vijo na raznih mestih Dunaja poljske kuhinje, v katerih se bo kuhel čaj za reveže. Vsem se bo dajal tudi kruh. Vsak pa mora prinesiti s seboj čašo. Ali ne bi bilo kaj sličnega mogoče tudi pri nas?

Mraz ovira železniški promet

Poročali smo že, kako velike ovire delajo sneženi zameti prometu na železnicah. Ne po-vzroča pa teh ovir samo sneg, marveč tudi mraz. Ko so bile zasnežene proge očistene snega in redni promet zopet vzpostavljen, so vlaki kljub temu prihajali in še vedno prihajajo z znatnimi zamudami. Vzrok — mraz.

Od strokovnjakov smo prejeli k temu sle-deče pojasnilo:

Predvsem ovirajo promet poledenele trač-nice. Kakor človek ne more urno hoditi po ledenih tleh, ker mu polzi pod nogami, enako ne morejo kolesa lokomotive in železniških voz napraviti po opolzkih tračnicah tiste poti kot tedaj, če so tračnice proste poledice.

Drugo, kar povzroča zamude vlakov, je, da se pogosto pripeti, da kolesa kakega voza primrznejo na tir. Lokomotiva si zaman priza-deva, da bi premaknila vlak. Njena kolesa se

ROBORIN

Čaj za želodec in čistanje krvi, uspešno sredstvo proti debelosti, slabu prebavi, trajne in zaprtju. Dobiva se v »eh« evarnah, Proizvajal: lekarna ARKO ZAGREB, Illica 12.

glico pa naj nalije zopet mleka do vrha. Storila je po naročilu. Mea pa je bilo sreče polno hvaležnosti do župnika.

Pred par leti sem bil zopet v Dobropoljah. Moral sem iti po krstni list. Sredi zime je bilo. Ker je bilo še močno zgodaj, sem vstopil v cerkev. Bil je sicer delavnik, toda cerkev je bila nabasano polna moških in žensk. Sprejati pred oltarjem sem zagledal gospoda Andreja. Cisto bela glava se je aklanjala nad kelihom, usta pa so skoraj glasno izgovarjala: »Sanctus, sanctus Dominus...« Maše-val je počasi in pobožno. Ker ni organist Janko to-pot odprl registrov in ne orgel, je molila neka žen-ska na glas rožni venec. Ljudje so odgovarjali. Ta-krat me je prevzelo. Molil sem kot še nikoli. Bla-gor ti, pastir, ki imaš take ovce!

Po maši sem stopil k gospodu župniku. Vstopim v njegovo pisarno in poprosim.

»O, glej ga, žandarjevega, viš gata« se je za-smejal.

Jaz pa sem so žudil spominu osemdesetlet-nika.

Napravil mi je krstni list brezplačno.

»Kaj boš dajal, ko nimaš nič«

Danes leži na mrtvaškem odru in srce mi je žalostno. Vedno mi stoji pred očmi njegova vitka postava in čisto bela glava. Njegove popolnoma si-va oči so vrte vame, kot bi hoteli vprašati, če se še kaj ogledam tam doli v Dobropoljah...

Z Bogom svecenik božji in dobri pastir.

Vilko Bojč.

sicer vrte, toda vrte se na mestu in ne pridejo naprej. V takem slučaju ni druge pomoči kot ta, da železničarji ob primrznjenem kolesu zakurijo, da se otaja led, ki priklepa kolo na tračnico. Procedura tega dela traja vsaj po četrt ure.

Posamezne vozove večje, tako zvane spe-njače, ki morajo biti radi potrebne elastičnosti gibljive. Zgodi se, da se nabere med členke v spenjači voda, ali sneg, ki zmrzne in onemo-goči gibljivost spenjače. Enako je z »mehovi«, ki jih imajo n. pr. mednarodni vlaki na pre-hodih med posameznimi vagoni. Ta »meh«, ki je prav za prav tudi nekaka spenjača, zmernje in postane trd kot roč. Med ročavi se nabira led, ki onemogoča gibljivost. Železničarji so čisto primorani, da gredo z ognjem tajat za-mrznjene spenjače, sicer bi se utegnila prime-riti nesreča, da bi n. pr. pri močnem sunku spenjača pretrgala in bi lokomotiva izgubila del vlaka.

V hudem mrazu tudi tračnice pokajo. Pri nizki temperaturi postane železo krhko. Ute-gne biti v tračnici, ki bi sicer še ne bila po-trebna izmenjave, neznatna špranica, v ka-tero zaleze kapljica vode od raztopljene sne-žinke. Kapljica zmrzne in v ledenem stanju pritiska na notranje stene špranice ter lahko povzroči razpoko v tračnici. Da po počeni tračnici vlak ne more voziti, je umevno. Treba jo je torej izmenjati. Vlak čaka, zamuda raste.

To bi bili nekateri primeri, kako ovira mraz železniški promet. Da pri vsem tem ve-liko trpi vlakovspremno osebje, ki mora vršiti velik del svoje službe na prostem, je tudi umevno. V prejšnjih časih so dobivali n. pr. sprevodniki in zavirači v kolodvorskih restav-racijah brezplačno porcijo čaja. V novih raz-merah to ni več v navadi, vsaj v področju ljub-ljanskega železniškega ravnanstva ne. Pri svojih nizkih plačah pa železničarji ne morejo pri izvrševanju službe trošiti lastnega denarja in tako ostajajo brez toplega okrepčila.

Na posledicah zime je bolnih v Ljubljani nad 100 železničarjev, kar pomeni občutno preobremenitev njihovih zdravih tovarštev. Kljub temu pa vrše naši železničarji z vso vest-nostjo in poštvenostjo svojo dolžnost, ki v tako ostri zimi nikakor ni lahka.

Premoga je tudi železnici prišlo primanj-kovati. Zato bodo te dni ustavljeni nekateri tovarni vlaki.

Omejitev osebnega prometa v Sloveniji

V četrtek 14. t. m. in v petek 15. t. m. izostanejo sledeči osebni vlaki:

Na progi Ljubljana—Kranj vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 17.20 in prihaja v Kranj ob 18.09; vlak, ki odhaja iz Kranja ob 18.33 in prihaja v Ljubljano ob 19.23. Ljubljana—Kam-nik: vlak, ki odhaja iz Kamnika ob 18.25 in prihaja v Ljubljano ob 19.55. Ljubljana—Jese-nice: vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 14.40 in prihaja na Jesenice ob 16.54; vlak, ki odhaja z Jesenic ob 9.42 in prihaja v Ljubljano ob 11.35. Jesenice—Planica: izostane vlak, ki od-haja z Jesenic ob 17.05 in prihaja v Planico ob 18.07; mesto tega pa vozi vlak, ki odhaja z Jesenic ob 14.20 in prihaja v Planico ob 16.23. Rakek—Ljubljana: vlak, ki odhaja iz Rakeka ob 13.15 in prihaja v Ljubljano ob 14.35. Ljubljana—Maribor: vlak, ki odhaja iz Maribora ob 23.25 in prihaja v Ljubljano ob 3.50; vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 23.08 in prihaja v Maribor ob 4. jutraj. Ljubljana—Vrhnika: vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 13.25 in prihaja na Vrhniko ob 14.02; vlak, ki odhaja z Vrhnika ob 9.32 in prihaja v Ljubljano ob 10.30. Zidani most—Zagreb: vlak, ki odhaja z Zidanega mosta ob 14.22 in prihaja v Zagreb ob 16.50; vlak, ki odhaja iz Zagreba ob 22.05 in prihaja na Zidani most ob 0.30. Maribor—Št. Ilja: vlak, ki odhaja iz Maribora ob 13.30 in prihaja v Št. Iljo ob 13.58; vlak, ki odhaja iz Št. Ilje ob 14.38 in prihaja v Maribor ob 15.10. Maribor—Ormož: vlak, ki odhaja iz Maribora ob 10.40 in prihaja v Ormož ob 12.29; vlak, ki odhaja iz Ormoža ob 12.47 in prihaja v Mari-bor ob 14.40. Ormož—Murska Sobota: vlak, ki odhaja iz Ormoža ob 10.30 in prihaja v Mursko Soboto ob 12.18; vlak, ki odhaja iz Murske Sobote ob 14.15 in prihaja v Ormož ob 16.00. Maribor—Fale: vlak, ki odhaja iz Maribora ob 17.10 in prihaja v Fale ob 17.48; vlak, ki odhaja iz Fale ob 17.50 in prihaja v Maribor ob 18.41. Celje—Velenje: vlak, ki od-haja iz Velenja ob 12.00 in prihaja v Celje ob 14.27; vlak, ki odhaja iz Celja ob 13.30 in pri-haja v Velenje ob 15.44. Velenje—Dravograd-Meža: vlak, ki odhaja iz Velenja ob 5.45 in prihaja v Dravograd ob 9.43; vlak, ki odhaja iz Dravograda ob 10.45 in prihaja v Velenje ob 14.22. Poljčane—Konjice: vlak, ki odhaja iz Konjic ob 13.10 in prihaja v Poljčane ob 14.10; vlak, ki odhaja iz Poljčan ob 15.45 in prihaja v Konjice ob 16.34. Ljubljana—Novo mesto: vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 13.18 in prihaja v Novo mesto ob 16.03; vlak, ki odhaja iz Novega mesta ob 11.40 in prihaja v Ljubljano ob 14.30. Novo mesto—Karlovce: vlak, ki od-haja iz Karlovca ob 9.00 in prihaja v Novo mesto ob 11.28; vlak, ki odhaja iz Karlovca ob 16.47 in prihaja v Novo mesto ob 20.50. Grosuplje—Kočevje: vlak, ki odhaja iz Grosuplja ob 14.25 in prihaja v Kočevje ob 16.21; vlak, ki odhaja iz Kočevja ob 11.41 in prihaja v Grosuplje ob 13.35. Novo mesto—Straža-Topllice: vlak, ki odhaja iz Novega mesta ob 12.00 in prihaja v Stražo ob 12.18; vlak, ki od-haja iz Straže ob 11.02 in prihaja v Novo me-sto ob 11.20.

Kaj je novega

Koloduri

Četrtek, 14. februarja, Valentin (Zdrav-ko), Avksencij, Vital.

★ Umrl je včeraj v Kranju gospod Alojzij Korošec, oče g. dr. Viktorja Korošca, docenta na ljublj. univerzi, v starosti 72 let. Pogreb bo jutri ob 10 dopoldne. N. p. v m.

★ Umrl je v Beogradu administrativni po-ravnik Ivan Kozav. Pokojni izhaja iz znane Jeričkove rodbine iz Stopić pri Novem mestu. N. p. v m.

★ Amnestija in abolicija. Na podlagi kra-ljevega ukaza z dne 6. t. m. o splošni amnestiji in aboliciji za vse zločine in pregreške, nave-dene v ukazu, se je pričel izvajati včeraj tudi v Ljubljani. Amnestija obsega, kakor znano, vsa žaljenja Nj. Vel. kralja, države kot celote, javnih uradov in organov, izključuje pa dejansko nasilje nad javnimi organi. Pisarna dežel-nega sodišča je sestavila do eraj spisek vseh kazni in postopanj, ki pridejo pri amnestiji v poštev. Včeraj popoldne so bili izpuščeni iz zaporov trije moški. Prvi je Franc D., doma iz radovljanskega okraja. Pred leti se je v skrajni nepremišljenosti grdo izrazil o vladarju in ga je sodišče obsodilo po § 91 b srb. kaz. zak. na tri leta zapor. Mož je že zelo v letih in je vedno upal, da bo s pritožbami in vzklici do-segel odpuščitev kazni. Pravda ga je veljala težke tisočake, vendar pa je moral 17. novem-bra 1928 nastopiti kazen. Amnestija je temu prišla zelo prav in je razumljivo njegovo ves-elje, ko so mu sporočili, da je amnestiran. Drugi je Franc Z. iz Loža. Obsojen je bil ravno tako radi razžaljenja Nj. Vel. kralja po § 91 b na tri leta zapor, stol sedemrice pa mu je znižal kazen na osemnajst mesecev. Kazen je Z. nastopil šele 2. januarja 1929 in je sedel torej le dober mesec v zaporu. Tretji ponilo-ščenec je Alojz P., ki je bil obsojen na leto dni zapor tudi po § 91 b srb. kaz. zak. Kazen je nastopil dne 23. septembra 1928. Za amne-stijo pride v poštev še neka ženska v ljubljansk-kih zaporih, ki je bila obsojena pred celjskim sodiščem in bo to odločalo o njeni nadaljni usodi. Abolicija je uvedena za tiskovne tožbe proti štirim ljubljanskim časnikiarjem radi petih tiskovnih prestopkov. Vsi ti prestopki se na-našajo večinoma na žaljenje javnih oblasti.

★ Žalostna slika socialne bede. Že nedav-no smo poročali o žalostnem slučaju, ki meče zelo slabo luč na razmere v Zagrebu. Sedaj čitamo v listih o novem sličnem slučaju: Na pustni torek so pozno zvečer v eni od glavnih zagrebških ulic našli ležati starčka, ki je bil brez zavesti in že skoro otrpel od mraza. Ko je na policijski stražnici prišel malo k zavesti, je izjavil, da se piše Ivan Starčak. Osemde-setletni starček je dejal, da mu je na poti do-mov nenađoma postalo slabo. Če bi ljudje ne opozorili stražnika, bi gotovo kmalu zmrazil. Starček se je nahajal v takem stanju, da ga

ni lahko opisati. Ves je bil obrt od mraza in zato so ga odpeljali mestni razluževalni urad. Pa tudi tu ga niso sprejeli, češ, da je že preveč okužen in zato se je morala policija še dolgo zelo truditi, da mu je našla vsaj za silo bivališče.

★ Dom in Svet št. 1. in 2. je izšel. Naj-bolje in najlepše opremljena slovenska lite-rarna in umetniška revija zasluži, da je v hiši vsakega inteligenta. Naroča se v Jugoslovanski tiskarni v Ljubljani.

★ Obsojen sofer. Meseca novembra je so-fer Šafar z velikim avtobusom zagrebškega podjetja »Tapred« zavozil v samoberski oseb-ni vlak. Več oseb je bilo lahko ranjenih in zato se je moral sedaj sofer zagovarjati pred sodiščem, ki ga je obsodilo na leto dni ječe.

★ Prispevki za sestavo prijave za pri-dobitno, ki ga je, kakor smo poročali, izdala Jugoslovanska knjigarna, velja v prvi vrsti za neprotokolirana manjša podjetja in obrate, pri katerih se navadno začetna in končna zaloga blaga in začetni in končni blagovni dolгови in terjatve za blago bistveno ne lapremene. Za protokolirane večje firme, pri katerih se zgoraj navedena dejstva bistveno spreminjajo, se pa morajo pri ugotovitvi kosmalnega dohoda vpo-števati zaloga, blagovni dolгови in terjatve ta-ko začetne kot končne. Sicer pa morajo te tvr-dke itak voditi po zakonu predpisane trgovske knjige, ki so za ugotovitev dohodkov mero-dajne.

★ VARSTVO PRED HRIPO IN OSTA-LIMI BOLEZNIMI VSLED PREHLAJENJA. V nad 13.000 pisemih prijavnih objavljajo slovit zdravniki uspehe zadovoljivih poizku-sov s Formamin-tabletami. Med drugim piše zdravstveni svetnik dr. Pavel Rosenberg v Berlinu: ... Vaše Formamin-tablete so se iz-kazale pri sedaj vladajoči epidemiji influence-hripe v moji praksi zelo uspešne. Mogel sem opaziti, da je obolelo v radbinah, ki pri prvem obolenju niso uporabljale sredstva Formamin, takoj več oseb, nasprotno pa je v družinah, kjer so takoj v prvem slučaju vsi člani posegli po Formamin-tabletah, ostalo samo pri enem obolenju na hrip.

★ Pri prehlajenjih, hripi, vnetju vratu, zabreklosti bezgavk, živčnih boleznih, trga-nju v udih dobro dene, ako se s pol kozarcem naravnega »Franz-Josef« grenčice poskrbi za vsakodnevno izpraznjenje črev. Po izjavah vseučiliških klinik se odlikuje »Franz-Josef« voda po zanesljivem učinku ob zelo prijetni porabi. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Španska hripa! Influenca!

Za ojačanje rekonvalescentov je izborno sredstvo »Leciferin«. Vprašaj za svet zdravnika. Dobi se v vseh lekarnah.

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Nocojšnjo noč bosta vršili nočno lekarni-ško službo: Ramorjeva lekarna na Miklošičevi cesti in Trnkoczyjeva lekarna na Mest-nem trgu.

Ljubljanska zmrznila

Letošnjo zimo se je pripetilo, kar se menda ni še nikoli ali pa se ni že tako dolgo, da niti najbolj stari Ljubljančani ne vedo po-vedati o kakem takem slučaju: Ljubljana je zamrznila. Ob bregovih Ljubljanice se je sicer že prejšnje dni napravila razmeroma debela in široka ledena skorja, vendar pa je bil glavni tok po sredi brez ledenega oklepa. Že v ne-deljo pa se je pričela vlegati nad vso Ljublja-nico tanka ledena mrena in začuden Trnov-čani so včeraj jutraj opazili, da je zamrznila vsa Ljubljanska od Trnovskega pristani-števgor. Zamrznil je tudi Gruberjev prekop do zatvornice, dalje vsi dotoki Ljubljanice razen Gradaščice. Zamrznila sta Isčica in Iska ter vsi mali potočki in prekopki, ki se izlivajo na Barju v te reke. Led je debel do 30 cm. Da je Ljubljana zamrznila, pomeni to za Ljub-ljano in vso okolico dogodek, ki bo še dolgo ostal v spominu vsega prebivalstva.

Za ogrevalnice

Kakor kaže, bo letošnja zima še dolga. Južni vetrovi nikakor ne morejo prodreti v pokrajino, burja vztrajno piha in pospešuje nadiholo mraza. Včeraj in danes smo dobili v Ljubljani in tudi drugod skoro za ped na de-belo novega snega. Ljudje, ki so v teh časih izročeni na milost in nemilost ulici, silno trpe. Poleg mraza jih navadno muči še glad. So to večinoma brezposelni reveži in prosjaki, ki nimajo pravega doma, ne gostoljubnih svojcev, kamor bi se zatekli po pomoč in podporo. Od-višni so od slučajnega zasluska, ali pa od mi-loščine.

Zagrebska mestna občina je, kakor smo že poročali, otvorila za take siromake doslej dve ogrevalnici, ki jim nudita zatišje in pribežali-

šče, razen tega pa še tupatam kak požirek tople pižace.

Pri nas v Ljubljani pa menda socialni čut še ni toliko prodrl, da bi se mestna občina odločila, posnemati v tem oziru Zagreb, kakor da bi v Ljubljani ne imeli ljudi, ki bi hvaležno pozdravili otvoritev ogrevalnic.

Jugoslovanska tiskarna ogreva svojo avlo, ki jo vsak dan posejajo in postajajo v njej pre-zebajoči siromaki. Enako nova palača Delav-ske zbornice na Miklošičevi cesti. Toda to niso nikake javne ogrevalnice, ampak slučajne, in jih moreta dopuščati oskrbnitvi imenovanja poslapij iz usmiljenja in sočutja samo do neke meje. Vsi, ki so v tem mrazu potrebni toplote, tu ne morejo najti zavetja.

Zato apeliramo na mestni magistrat, naj z otvoritvijo javnih ogrevalnic ne odlašja. Lju-bezen do bližnjega zahteva to.

© Umrl so v Ljubljani v času od 6. do 13. t. m.: Avgust Jakovec, delavec, 45 let, Kralja Petra trg 1; Jakob Prestor, železničar v pok., 69 let, Ja-pljeva 2; Marija Krizan, zasebnica, 64 let, Svetlečev st. 8; Frančiška Novak, posestnica, 71 let, Alešev-čeva cesta 11; Marija Serjak, posestnica, 68 let, Zibertova ulica 104; Dragotin Volčič, sin sluga, 8 let, Miklošičeva 36; Barbara Kadunc, hči po-sestnika, 3 leta, Illova 47; Karolina Ravnhar, vdova finančnega komisarja, 83 let, Poljanska 16; Silvij Sotler, rejencec, 1 mesec, Verovškova 13; Ana Rapa, bivša delavka, 85 let, Japljeva 2; Stanko Iskra, sin mehanika, 1 mesec, barska Pred pru-lami; Ivana Skofic, bivša kuharica, 66 let, Vidov-danska 9; Ivan Babnik, zasebnik, 64 let, Trnovska ulica 17; Marija Debelak, vdova poštnega direk-torja, 56 let, Kolodvorska 34; Hinko Dejak, knjigo-veški pomočnik, 51 let, Hrovatova ulica. — V bol-nišnici so v istem času umrli: Marija Pečan, kuha-rica, 68 let, Sv. Petra cesta 10; Ivan Šuštar, re-jencec, 1 leto, Preserje 16; Ivana Košak, žena hišarja, 31 let, Križevci; Ivana Pezdri, žena zi-darja, 40 let, Vnanje gorice 98; Franc Znidaršič, sin upok. polic. oficila, 5 dni, Novi Vojski 21; Ivana Znidaršič, žena upok. polic. oficila, 27 let, Novi Vojski 21; Leopold Mandriera, blavec, 22 let; Angela Dorčec, žena brivca, 41 let, Delmatinova št. 13; S. Mavričja Habijan, redovnica, 28 let, Za-loška 2; Anton Vesel, sin posestnika, 31 let, Loski potok; Ana Blanič, dnarica, 68 let, Poljanska 31; Stanko Mogerl, delavec, 32 let, Emonska 10; Tere-zija Turčič, žena posestnika, 51 let, Sredina 14; Franja Smrekar, zasebnica, 62 let, Hradečkova vs št. 32; Franc Cerne, sin del-veca, 8 mesece, Rudnik št. 40; Nestor Božič, sin gledališkega uslužbenca, 1 leto, Drenikov vrh 1.

© Najemnine v mestnih stanovanjskih hišah. Ker se me poziva naj navedem kakšen slučaj dodelitve stanovanja, ki bi ne bil popolnoma pravičen, naj navedem kar enega iz zapisnika seje stanovanjskega odbora: G. obd. svetnik Golmajer ugovarja proti dodelitvi stanovanja potom cirkularja I. Dražila in sicer iz razloga: a) ker se je obravnavalo glede oddaje stanovanja Dražilu v nazvočnosti drugih prosilcev; b) ker so bili navzoči prosilci, ki so tudi prosili za stanovanje, pa ga niso dobili potom okoliščine; c) ...; d) ker ima Dražil tako visoko prejemke, da bi si lahko drugje najel stanovanje in ima poleg tega še tri podnajemnike; e) ker je imel na razpolago stanovanje za Din 1200.—, pa ga po lastni izjavi ni hotel sprejeti; f) ... — Po zapisniku. — Glasovanje v teh okoliščinah (c) ... e) ... je izpadlo za g. Dražila ugodno, še isti večer pa sta bila dva podpisa predložena in rezultat je bil: 4 : 4, eden se je s protestom vzdrljal. G. Dražil je dobil nakazano stanovanje v Delavski zbornici. — V ostalem pa škoda, da se izrekli zadnje besede, ker sem prav zelo radoveden na pisma sodelavcev SLS.

© Sentjakobčani že imajo vodo. Proti vsemu pričakovanju je prišel Sentjakobski okraj razmeroma zelo hitro do vode, k čemu je zlasti mnogo pripomoglo srečno naključje. Delavci mestnega vodovoda so namreč v torek ob 4 popoldne že pri prvih poskusih kopanja naleli na poškodbo cevi ter jo popravili. Ob 8 zvečer je voda že tekla v vsem Sentjakobskem okraju. Toda ne po vseh hišah. Še vedno namreč prihajajo na ravnanstvo vodovoda pritožbe, da voda ne teče in to tudi drugod, ne samo v Sentjakobskem okraju. Vodovodni napeljava so v mnogih hišah zmrzale in si ljudje pomagajo, kakor pač znajo, to je, da hodijo k sosedom po vodo.

© Včeraj je zopet počila vodovodna cev na Opekarski cesti. Tu je vodovodna napeljava zelo slaba in je to drugi slučaj, da je počila cev. Voda je zalila cesto in pritičeno stanovanje v hiši št. 41 ter se je morala stranka začasno izseliti iz stanovanja. Vodovodna cev so ... se tokom večerajšnjega dne popravili. — Se ... v tem hudem mrazu, se je šele izkazalo, kako usodna je bila malomarnost mestne občine, da si ni prej nabavila kompresorja za vrtnje betona in trdih, zamrzlih tal. Na Karloški cesti bi se izvršilo popravilo cevi s kompresorjem v najkrajšem času, tako pa so morali ljudje čakati na vodo tri dni. Znesek za nabavo kompresorja je bil že večkrat določen, toda bil je tudi vedno črtan iz proračuna. Sedaj se ta malomarnost kaže.

© Električne napeljave v nevarnosti. Mraz dosedaj še ni vplival mnogo na električne napeljave v Ljubljani, če izjemamo razne manjše neizdatke. Pojavila pa se je nevarnost za električne napeljave v obliki ledenih sveč, ki vise a hiš. Te sveče so včasih celo po sto kilogramov težke in če se te odtrgajo ter popadajo na električne napeljave, bo na mah pretrgane vse omrežje. Mestna elektrarna ima sedaj najete posebne delavce samo za to, da plezajo po mestnih strehah in odbijajo ledene sveče z žlebnikov. — Kozum električnega toka je bil Josefa) normalen kot vsako zimo. Mestna elektrarna porabi sedaj dnevno po štiri do pet vagonov premoga, trboveljskega zdroba.

© Koliko vode porabi Ljubljana sedaj dnevno? Poraba vode je sedaj, v najvišjem mrazu ravno tako velika kot v najbolj vročih mesecih. Mestni vodovod oddaja sedaj dnevno 143.000 hektolitrov vode. Pravi vzrok, da Ljubljana porabi sedaj toliko vode, kot za časa največjih suš, je v tem, da stranke pušajo vodovodne pešline odire, tako, da voda neprestano curka in sicer radi tega, da vodna napeljava ne zamrzne.

© Mraz v Ljubljani. Včeraj zjutraj je kazal termometer — 20° C, popoldne — 16° C in ob 4 popoldne pa — 17° C.

© Na II. drž. gimnaziji v Ljubljani na Po-ljanski cesti ostane pouk do nadaljnjega uki-njenja. Kdaj se bo zopet začelo s poukom, bodo javili tiskniki.

© Drž. (lie.) knjižnica v Ljubljani je od 14. t. m. do preklica zaprta radi pomanjkanja kuriva.

© VSAK PETEK se dobi celi dan pole-novka v gostilni v Kolodvorski ulici štev. 29. Leon Pogacnik.

© NAMOČENA POLENOVKA Fr. Kham, Miklošičeva cesta.

Maribor

□ Poročilo o mrazu v Mariboru se nahaja na 2. strani.

□ Dramatična šola Ljudskega odra. Prihodnje predavanje se bo pravačasno objavilo.

□ Mariborski olovski odesk je izvolil na svo-jem zadnjem obnem zboru sledeči odbor: Brumen, Poženel, Lebič, Macun P., Gruden in Sagadin.

□ Našim narocnikom. Podružnica Slovenčeve uprave cenj, naročnike in odjemalce lista vlijudno opozarja, da imajo vlaki dnevno večje zamude, vsled česar je tudi redno dostavljanje nemogoče ter prosimo malo potrpljenja.

□ Iz tukajšnje pošte uprave. Z današnjim dnem veljajo na pošti 1. in 2. tele uradne ure: Za pisma, brojav, telefon 8—21 (od 1. 4. 7—21). Za blagajno 8—12 in 14—17.30. Za pakete in vred-nostna pisma 8—12 in 14—15. Pošta 3: Za pisma, brojav, telefon 8—12 in 14—18. Ob nedeljah in verskih praznikih so pošte odprte od 9—11.

□ Ljudska univerza. Predavanje o gospodar-skem stanju Rusije, ki bi se imelo vršiti jutri, od-pade, ker je predavatelj obel.

□ VIII. Prosvetni večer se vrši drevi ob 20 v dvorani gospodarske kankte. Predava mstr. Viktor Steska o slovenskem slikarstvu. Predavanje bodo spremlja e skioptične slike. Sodeluje Avenakov pev-ski zbor.

□ Zopet žrtev mraza. 34-letni hlapec Alojzij Selmenšek je zaposlen pri pekarnem parolnino Herzoga. Zmrznila mu je desna noga. Prepeljali so ga v bolnico.

□ Z nčnem v trehah. 23-letni delavec Ivan Cirk iz Bistrice pri Rušah si je porinil kuhinjski nož v trebuh, tako da so mu izstopila čreva. Prepe-ljali so ga v bolnico. Vzrok je ljubosumnost.

© Mariborski obnemj promet v letu 1928. V preteklem letu je došlo v Maribor v celoti 150.927 oseb in sicer 59.103 iz Avstrije, 20.033 iz Češko-slovaške, 9778 iz Nemčije, 1187 iz Italije, 1771 iz Poljske, 1016 iz Madjarske, 266 iz Bolgarije, 419 iz Amerike, 412 iz Rumunije, 382 iz Švice, 214 iz An-glije, 162 iz Francije, 966 iz drugih držav, in raznih delov naše države pa 54.100. — **Odpošlovilo** pa jih je preko Maribora v celoti 143.944 oseb; med temi 56.343 iz no.ranjosti naše države, 63.256 iz Avstrije, 19.456 iz Češkoslovaške, 1887 iz Nemčije, 1125 iz Italije, 1649 iz Poljske, 955 iz Madjarske, 891 iz Bolgarije, 411 iz Amerike, 300 iz Rumunije, 510 iz Švice, 178 iz Anglije, 977 pa iz drugih držav.

Namočena polenovka

odslej stalno v zalogi pri tvrdki
ANTON FAZARINC, CELJE.

Celje

© Smrt dveh vzornih žen. Na pustni torek je nemila smrt ugrabila dvema odličnima rodbinama v Celju njih mater. Dopa dne ob pol 11 je na svojem stanovanju Pred Grofijo št. 6 umrla ga. Josipina Vrečko, soproga višjega sodnega oficijala v p. Po-poldne ob pol 4 je umrla na svojem stanovanju v Osoposki ulici 9 ga. Terezija Prevolske, soproga uglednega zidarskega mojstra. Pogreb ge. Vrečkove se vrši danes popoldne ob 16 na celjsko mestno pokopališče. Pogreb ge. Prevolskove pa istega dne ob 15 na mestno pokopališče. Obe pokojnici sta bili podpornici in prijateljici krščanskega gibanja, ki z ujinia iskreno sočustvuje.

© VIII. prosvetni večer, ki se je vršil prošli ponedeljak, je na popolnem uspehu bistveno ovi-ralo dvoje, namreč neznozen mraz in pa pustno razpoloženje. Oboje je zaviralo udeležbo, ki pa je kljub temu dosegla lepo število 70 pozornih poslu-šalcev. Recitacija Prešernovega soneta na Mtevža Langusa je uvedla večer, nato pa je ob popolnem obvladovanju obširne stvarine zanimivo predaval o razvoju slovenske likovne umetnosti umetnostni zgodovinar g. Marjan Marolt, ki se je uvodoma v lepih besedah spomnil 60 letnice slikarja Riharda Jakopiča. Predvanje je poljasnjevalo 54 skioptič-nih slike — reprodukcij slovenskih slikarskih del od najstarejšega slikarskega spomenika na Vrzdencu do Vena Pijona. Slike je ljubezljivo stavila pri-reditljem na razpolago Narodna galerija v Ljub-ljani, katero nam je predavatelj predstavil ob kon-cu predavanja v slikah — posnelkih sedanjih pro-storov galerije v ljubljanskem Narodnem domu. Po pred-vanju je priredilo kratek koncert vrlo pevsko društvo »Slavec« iz Tebarja pod vodstvom svojega ambicioznega pevovodje organista g. Luževiča. Pevec — 18 po številu — so napravili kar najboljši vtis in bili deležni burnega priznanja. Tako je tudi ta večer kljub mrazu in pustu popolnoma dosegel svoj namen.

© Zaključek tečaja za avtogensko varjenje. Včeraj ob 15 se je v salonu hotela »Beli vol« vršil sestanek ob prijliki zaključitve tečaja za avtogensko varjenje, ki ga je priredila TOI zbornica v Ljub-ljani skupno z Obrtničkim društvom v Celju in ki se ga je udeleževalo skozi 14 dni 34 mojstrov po-močinikov in vajenčev. Podpredsednik zbornice TOI Ivan Ogrin iz Ljubljane se je spomnil činiteljev, ki so neizgovorno omogočili ta važni tečaj in se za-hvalil prireditelju ing. Slamerju in mojstru Dura-koviču, katerih prvi je vodil tečaj teoretično, drugi pa praktično. Vsi udeleženci so prejeli potrdila, da so se udeležili tečaja. Izrazili so željo, da bi prejeli spričevala o uspehih.

© Pouk ukinjen. Mestna deška in dekliška ljudska šola je 12. t. m. ukinila pouk do 18. febr. radi hripe. V vsakem razredu je zbolelo nad polo-vico učencev. Enako se je prekinil pouk na gimna-ziji. Učenci, ki se vozijo v vlakom v St. Jurij, so prispeli domov namesto v torek ob pol 9 zvečer, šee v sredo ob pol 4 zjutraj.

© Nočni požar v stanovanju. Točno opolnoči med 11. in 12. febr. je mirno spetega prav. prak-tikanta g. Janka Karlovskega zbudilo neko sumljivo prasketanje ki ga je bilo slišati iz sosednje sobe. Skočil je pokonci in v sosedno sobo, ki jo je našel vso v dimu. Zbudil je lastnika stanovanja edvetnika g. dr. Karlovskega, ki je takoj aviziral pomočjo, ta pa prostovoljne gasilce. Ko so gasilci prišli, so doma-čini ogenj že deloma pogasili. Kolikor se je moglo ugotoviti, je ogenj nastal na ta način, da je začel tleti tram v stropu med pritličjem in prvim nad-stropjem. Vnel se je tram vsled vrčnine, ki je prihajala iz tam mimo vodovodne dimnika. Čeprav ogenj ni napravil kake večje škode na poslonju, za-ša vendar skupna škoda do 3400 Din, povzro-čena največ na pohištvo.

Dopisi

Zagorje ob Savi

Hripa. »Ta novac bolezen pri nas precej raz-saja. Zlasti naši šoloborci otroci so zanjo do-zvetni. Zato so na zahtevo okoliškega zdravnika g. dr. Zarnika zapeli obe osnovni šoli, tako v Zagorju kot na Toplicah. Te neprostovoljne počitnice bodo trajale od 12. februarja pa do vključnega 19. fe-bruarja. Potem pa se začne zopet redni pouk.

Predpust je minul. Kot pripovedujejo Zagor-jani, tako pustega predpusta še ni bilo. Kaj je temu vzrok, je lahko uganiti. Zima, ki je letos tako huda, da take v Zagorju tudi najstarejši ljudje že dolgo ne pomnijo in pa beda, ki skoro v svoji trdosrčnosti presega zimo. Zimo nam je poslala narava: beda pa povzročajo različni činitelji, o katerih bi na tem mestu razpravljali brez uspeha. Pustna nedelja, ki je druga leta prinesla našim gostilničarjem precej dobička, ljudem pa veselja in drugi dan »plavega«, je šla letos mimo nas skoro kot kvatral petek. Še gostilna g. Ivana Hrstelja, kjer so bili Zagorjani za pustno nedeljo tako rekoč abonirani in kjer so res našli počeno zabavo in veselje, je bila skoro prazna.

St. Jernej na Dolenjskem

Predpust — ti čas presneti — je minul. Nič ni bilo veselje in balov, kakor običajno druga leta. Na pustno nedeljo je bilo po navadi vse polno raznih zabav in veselje, kar je letos odpadlo. Vzro-kov bo najbrž več: taksa, mraz in pomanjkanje de-narja. Morda je to še največji in glavni vzrok, kdo ve?

Umrl je za jetiko g. Jože Pinkavič. Klju-čavničar iz St. Jerneja. V letošnjem letu je to že 25. smrti slučaj. Zelo veliko v primeri z drugimi leti.

Nesreča. Ana Goršek, osebenka iz Gor. Vrh-pelja je hotela nakratiti lačne kokoši. Šla je na podstrežje po žito, pa se ji je lestva izpodmaknila in padla ter si močno poškodovala že itak bolno nogo.

Trbovlje

Podružnica SPD Trbovlje priredi v četr-trek 14. februarja ob 8 zvečer v Deavskem domu v Hrastniku skioptično predavanje: Julijske Alpe. Predava A. Beg iz Trbovlje. Vsi prijatelji planin iskreno vabljeni!

Osnovala šola na Vodah zaprta. Na podla-gi poročil zdravnikov in šolskega vodstva je okraj-no glavarstvo v Laškem izdalo odlok, da se šola na Vodah za 10 dni zapre.

Domovina zaplenjena. Orožništvo je do-bilo danes brzojavno vest, da se list »Domovina« zapleni.

ST. PETER PRI MARIBORU.

Občinski odbor je veliki župan imenoval v desodanji sestavi z g. J. Sande kot županom na čelu.

Zadnje nedeljo v tekočem mesecu obhaja 10-letnico kapitanovanja g. Matko Krevh, znani pi-satelj mladinskih povesti in iger. Zupljani mu ob tej priliki poklonijo v dar mašno oblečilo.

Prvega marca sprejmemo novega župnika g. Antona Tkavca, dosedaj stolnega vikarja v Mariboru. Instalacija se vrši naslednje nedelje, dne 3. marca. Mariborčani za ljudomilim in socialno ču-tešim duhovnikom žalujejo, mi pa se veselimo, da prihaja med nas, kot župnik starodavno St. Peter-

Najpreje nadržgnete obraz z

NIVEA-CREME

nato počakajte dve minuti (med tem se lahko oblačite).

Potem se namažite z milom in se brtite!

Cudili se bodele, kako lahko se brtje, in veselili se bodele, kako mehka in gladka je potem Vaša koža. Niti na enem kraju ne bo Vaša koža razpo-kana in razdražena. Niti se ne bo pojavil sluhaj, da Vam je koža napela. Čemur se dotelej ni bilo močde izogugi.

Za Vaše nože je tako brtje velika dobrota!

Gospodarstvo

Francesca trgovinska bilanca
Paris, 10. febr. 1929.

Ravnokar je statistični urad izdal številke o francoski trgovski bilanci za leto 1928. Brez dvoma bo naša javnost radovedna, kakšni so dejanski na-goji francoskega narodnega gospodarstva ravno se-daj, ko se je podpisala trgovinska pogodba med Francijo in Jugoslavijo. In morebiti še bolj, ker ni izključeno, da bo bližnja bodočnost še bolj po-globila francosko-jugoslovanske gospodarske stike, ako smemo računati, da se bode dale francoskemu kapitalu možnosti, da išče naložbo na našem ozem-lju, kakor hitro da se bodo odstranile še nekatere težave, ki so ta razmah do sedaj oteževale.

Prvo, kar opazovavcu mora pasti v oči, je dejstvo, da se je trgovinska bilanca, kar se tiče poljedelskih produktov, zelo izboljšala od 1. 1927. na 1928. Tako je Francija uvažala 1. 1927. za 13 892 milijonov frankov živeža, med tem ko ga je prete-čeno leto uvozila kar za 1343 milijonov frankov manj.

Leta 1927. pa je izvozila Francija živežnih pro-dukтов za okroglo vsoto 5399 milijonov frankov, med tem ko je leta 1928. svoj izvoz znatno povišala: na 6240 milijonov frankov.

To je znamenje dobrih gospodarskih razmer v Franciji, ki vključ svoji zelo razviti industriji še vedno ne sme pozabiti, da je za 42 odstotkov polje-delska država.

Stanje valute, ki je bilo 1927 bolj negotovo kakor pa prečlega le a. ne vpliva prav nič na re-zultat, ker je uvoz in izvoz v tonah izkazoval isto tendenco.

Leta 1927. je bila slaba letina, katero je pa letina 1928 znatno popravila. Ne samo popravila, ampak tako izboljšala, da je vlada smela dovoliti svobodno izvozno trgovino z žitom, dejstvo, ki je mogoče pomagalo, da se je izvoz za toliko zvišal. A pri vsem tem se ne sme pozabiti, da se je mnogo v vojni porušeni pokrajini opomoglo in da se po-lagoma vračajo nazaj med poljedelske producente v Franciji. Francija je bila manj navezana na tu-jino ter je svojo hrano v večji meri jemala iz svo-ji lastnih polj, to je za enkrat zelo vesela ugotov-itev, ki se jasno vidi iz navedenih števil.

Leta 1927. je Francija prodala surovin za 18.852 milijonov frankov; prihodnje leto pa samo za 18.077 milijonov frankov, kar pomeni znatno znižanje za celih 8776 milijonov frankov. Značilno je za to postojano dejstvo, da se je kljub prodaji vrednosti izvoženih surovin količina zvišala za 2.854.806 ton, ker je znašal 1928 izvoz 31.123 389 ton, leta 1927. pa samo 31.270.592 ton. Pri tem igra veliko vlogo dejstvo, da je Francija v problem letu uvažala manj premoga kot pa leta 1927., sicer bi trgovinska bilanca za leto 1928. bila še bolj nepo-vojnja.

Da se izvoz surovin ni povišal kljub temu, da so se v problem letu znatno izboljšala produktivne razmere v premogovni in železni industriji, še ne sme dati povoda za pesimistična izvajanja. Fran-cija pošaja sama veliki konzumenti za svoje siro-vine. Premoga niti zadosti nima, med tem ko svojo železno rudo sama absorbira, število njenih plav-žev od leta do leta narašča. Če je pa cena sirovin padla kljub temu, da se je volumen zvišal za nekaj ton, je to znamenje, da se francoske cene vračajo na nivo svetovnega trga. Osebito so morale pre-mogovne družbe kolikor toliko znižati prodajne cene za svojo izvozno trgovino, da so se na ta način iznebile zaloz, ki so se jih nagromadile 1. 1927. in prej začesa angleškega premogovnega strajka. An-gleški premogovniki je zope: začel siliti na franco-ski trg, in konkurirali z nemškimi, ki sedaj vedno bolj sili v tujino, odkar ga domača železna indu-strija porablja v manjšem obsegu. (Dalje.)

Kreditni zavod za trgovino in industrijo.

12. t. m. se je vršila bilancna seja Kreditnega zavoda. Iz poročila je razvidno, da je znašal celo-kupni promet v poslovnem letu 1928. okroglo 20 milijard dinarjev (1927 28 milijard). Vloge na knji-žice so narasle od 55 na ca. 60 milijonov dinarjev, vloge na tekočem računu pa od 380 na ca. 382 mi-ljionov dinarjev. dolžniki znašajo ca 358 milijonov dinarjev (1927 358 milijonov). Računski zaključke za leto 1928. izkazuje 3.878.087.05 Din čistega do-bička (za 1927 3.396.570 Din). Upravni svet je sklenil, sklicati 9. redni občni zbor delničarjev na dan 28. februarja t. l. ob 10 popoldne in predlagati izplačilo dividende za 1928 v dosedanjí odmeri, t. j. 10%.

Dobave. Prom. komerc. oddelek ljublj. žel. ravn. sprejema do 18. t. m. ponudbe glede dobave 3000 litrov denaturiranega spirita; do 25. t. m. pa glede dobave 2000 komadov žaril za helioforne svetiljke in 500 komadov žaril za acetilen ter gle-de dobave 4000 komadov signalnih zastavic. — Gradbeni oddelek sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave vlačnih žag, škarij za stenj, kos za travo i nait za pesek. — Strojni oddelek sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave vijakov, vložkov za varovala, enopolnih avtomatičnih stikal, porcel-lanskih valjčkov in kablov. — Delavnica drž. žel. v Mariboru sprejema do 16. t. m. ponudbe glede dobave 6400 kg firneža. — Drž. rudnik v Zabu-kovci pri Celju sprejema do 21. t. m. ponudbe gle-de dobave 80 komadov slamnjač, 80 komadov pod-glavnih blazin in 40 komadov odelj.

ske župnije, katera se omenja že 1. 1388., ki je veljala vso dobo za verno in tudi narodno župnijo, ki je navzile bližine mesta imela vedno sloven-skega župana.

Zlato poroko sta obhajala Jakob in Antonija Krovogel iz Kamensčaka. Poročena sta bila sicer že 1. 1877., a zlato poroko sta obhajala šele letos. Zlato ženin je star 78, nevesta pa 73 let.

Borza
Dne 13. februarja 1929.

Današnji devizni promet je bil mizen, tečajji so v glavnem ostali neizpremenjeni, razen Londo-na, ki se je ponovno uvrstil. Narodna banka je morala intervenirati v vseh devizah razen Trsta kjer je bilo zaključeno privatno blago.

Devizni tečaj na ljubljanski borzi
13 februarja 1929

	poprva	don	redni	sr. i. II.
Amsterdam	2279.50	2285.50	2.82.11	—
Berlin	1351.50	1353.50	1352.—	1352.—
Brusel	—	762.35	—	—
Budimpešta	—	993.7	—	—
Curib	1094.40	1197.40	1095.90	1195.90
Dunaj	799.04	802.14	800.54	—
London	276.24	277.4	276.54	—
Newyork	56.76	56.96	56.86	—
Pariz	—	222.52	—	222.58
Praga	168.20	168.—	168.60	168.00
Trst	297.15	297.15	298.15	298.13

Zagreb. Amsterdam 2279.50—2285.50, Berlin 1350.50—1358.50, Budimpešta 993.30—995.30, Cu-rih 1094.40—1097.40, Dunaj 799.04—802.04, Lon-don 276.24—277.04, Newyork 56.76—56.96, Pariz 221.52—223.52, Praga 168.20—169, Trst 297.04—299.04.

Belgrad. Berlin 1350.50—1358.50, Curib 1097.40—1097.40, Dunaj 799.04—802.04, London 276.24—277.04, Newyork 56.76—56.96, Pariz 221.52—223.52, Praga 168.20—169, Trst 297.15—299.15.

Curib Belgrad 9.1275, Berlin 123.38, Budim-pešta 90.60, Bukarest 3.1225, Dunaj 78.03, London 23.2425, Newyork 519.95, Pariz 20.3025, Praga 15.2825, Trst 27.2025, Sofija 3.75, Varšava 58.30, Madrid 81.30.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.49375, v Londonu, Newyorku in v Pragi neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 125 den., Prastrednja 930 den., Kred. zavod 175 d., Veveče 120 den., Ruše 290—280, Stavbna 56 den., Sešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 431.50 d., kasa 431.50, termalni: 3. 429.50—431 (430), 3. 432.50—434, 4. 436—438, 12. 404—465, 7% inv. pos. 82.50 d., agrari 52.50—53.50. Banč. pap.: Hipo 55—55.25 (55), Poljo št. 17.50—18, n. 16—16.50 (16.50). Kred. 93 d., Lj. kred. 125 d., Praded. 690—932.50 (930), Srpska 153. Zem. 145 bl. Ind. pap.: Gutmann 300 bl., Slavonia 5.25—5.50 (5.50), Slavex 152—154, Danica 170 bl., Drava 460, 465, Sečerana 475—480 (475), Osj. ljev. 180—190, Brod, vag. 357—350, Isis 25 b., Ragusan 400—405, Trbovlje 472.50—485, Veveče 118—125, Piv. Sar. 290—255 (290).

Belgrad. Narodna banka 7400, 7% inv. pos. 89—89.50, vojna škoda 430—430.50, 2. 429.30—430, 3. 431.50—433.25.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 87.30, Wiener Bankverein 25.15, Bodencredit 100.23, Creditanst. 59, Escomptages. 23.25, Jugro 6.70, Aussitzer Chemi-sche 23.50, Alpine 40.55, Trboveljska 58.80, Ley-kam 9, Rima Murray 122.25.

Les

Na ljubljanski borzi so bili zaključeni 3 vage-ni desk. Tendence mirna.

Žito

Danes so ostale cene za vse proizvode na na-ših domačih tržiščih neizpremenjene. Promet je bil v pšenici nekoliko živahniji, enaka v pšenični moki, v vseh ostalih proizvodih pa minimalen. Vremenske prilike zelo ovirajo kupiško poslova-nje. Nekoliko nižje notra danes kuruza inzulanka, vendar še vedno zanjo ni posebnega zanimanja.

V ljubljani notirajo:

Dež prideki (vse samo ponudbe, s ov. post., plač 30 dni. dobava promptna): pšenica 80 kg 2% 287.50—290, febr. 292.50—295, marec 297.50—300, april 302.50—305, maj 307.50—310, moka 0 g vag. bl. lko Ljubljana plač po prejemu 420—425, ožrčica (50% rži, 50% pšenice) lko post. Domžale 277.50—280, kuruza lapatska 325—330, času primerno suha 295—297.50, ičmen bar pol. 345—347.50, re 330—332.50 Zaključkov ni bilo. Tendence neizpremo-njena.

Budimpešta. Tendence držana Pšenica marec 25.04—25.11, zaklj. 25.11—25.12, maj 25.96—26.01, zaklj. 26—26.01, oktober 26.17—26.28, zaklj. 26.25—26.26, rž marec 23—23.05, zaklj. 23.05—23.06, maj 23.76—23.88, zaklj. 23.88—23.89, oktober 23.90—23.96, zaklj. 23.95 23.96, kuruza maj 28.43—28.47, zaklj. 28.45—28.47.

Živina

V P-fagi je značil dogon 267 glav goveje

Sveta življenje in vrvenje

Svicaarska garda, ki opravlja v Vatikanu ponočno stražo.

Koliko stopinj mraza more človek prenesti

Spričo letošnje krute in trdovratne zime obhaja človeka nehoti strah pred novo ledeno dobo. Nad 150 let (od l. 1775.) srednja Evropa ni poznala takega mraza. Kako razlagajo strokovnjaki to izjemno v podnebnih razmerah? Malobesedni so. Pravijo, da so polarne zračne plasti udrle iz arktičnih (severnih) krajev v zmerni pas. Če pa vprašamo, zakaj se je to zgodilo, zganemo z rameni in molče; kvečjemu se kateri izmed njih opogumi, da pripiše krivdo razširjenju solnčnih peg.

Na vsak način ima človeštvo zopet enkrat priliko spoznati svojo neznatnost nasproti naravnim silam, ki jih v malem sicer ukloni svoji volji, ki jim je pa v celoti izročeno na milost in nemilost.

Kakšna usoda bi zadela človeštvo, ako bi res nastala nova ledena doba? Koliko stopinj mraza more človek sploh prenesti? Na ta vprašanja, ki se ob letošnjem dolgotrajnem mrazu vsiljujejo človeku, odgovarja znanošči naslednje:

Človek more prenesti tudi najnižjo temperaturo, ki je v naravi sploh možna — pod pogojem, da je proti njej uspešno zavarovan. Najnižja temperatura znaša 273 stopinj pod ničlo! To je znamenita »absolutna ničelna točka«, kakor jo imenujejo znanstveniki. Ta temperatura vlada trajno v brezračnem, ledenem vesemirju. Na zemlji so dosegli doslej na umeten način, to je z izpreminjanjem plinov v tekočine, 272 stopinj pod ničlo, samo eno stopinjo manj torej, nego znaša mraz v svetovnem prostoru. Te poizkuse delajo v posebnih vseučiliških laboratorijih, posebno v onem v Leydenu. Pokazalo se je, da more človek, če je dovolj zavarovan, zaviti po celem telesu, ne izvzemši obraza in rok — prenesti to najnižjo temperaturo nekoli sekunde.

Na vsak način more človek prenesti mnogo večji mraz nego vročino. Temperatura nad ničlo je za človeka omejena, kajti noben človek niti za trenutek ne more prenesti vročine, ob kateri se beljakovina, temeljna snov vsakega življenja, stopi. Zato bi vročina 90 stopinj Celzija uničila na zemlji vsako življenje, dočim bi moglo človeštvo drugo ledeno dobo preživeti. Le zavarovanje proti mrazu in pridobivanje hrane bi bilo seveda mnogo težje.

Severni narodi, n. pr. Eskimi, izlhaka prenašajo mraz 55 stopinj Celzija. Njihova hrana, obleka in ves način življenja so pač prilagojeni ledenemu podnebjju. Človek zmernege pasu takemu mrazu ni kos; občutek ima, kakor bi ga kdo žgal z razbeljenim železom in po koži se mu nemudoma spuste mehurji. Pač pa se more človek tudi temu mrazu polagoma privaditi. 40 stopinj Celzija prenese tudi Srednjeevropskec, če je dobro zaviti in če mrazu ni predolgo izpostavljen.

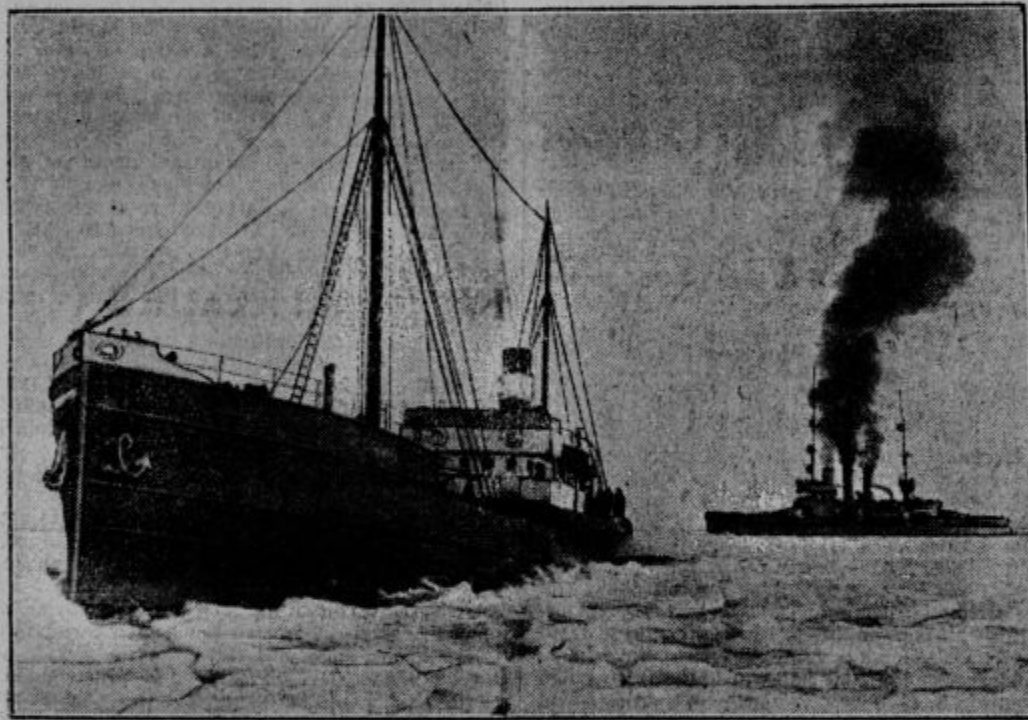
Tu imaš obljubljenih deset dinarjev, Marjanica. Kako pa je bilo pri zobozdravniku? — »Prelepo, tetka — ne veš, kako se je Pavel drl!« — »Pavel da se je drl?« — »Seveda, saj si je dal namesto mene izdreti zob. Zdaj dobi za to pet dinarjev.«

Največji most na svetu

Svoj čas je naš list obširno poročal o silni industrijski naselbini »Dnjeprostroj«, ki jo ob Dnjepu ustanavlja sovjetska vlada. Med drugim zgrade tu most, ki bo največji na evropski celini. Imel bo dva dela: zgornji bo služil železniškemu prometu, spodnji pa vozovom in pešcem. Natečaja razpisanih del so se udeležile velike angleške, nemške in avstrijske tvrdke. Naročilo so dobile vitkoviške tovarne na Češko-slovaškem.

Ženska uropala milijonarja in ga prisilila k poroki

Ameriška javnost in ameriški senat se pečata s čisto nenavadnim dogodkom. — Pred par leti so odkrili na ozemlju indijanskega plemena Krekov v Združenih državah petrolejske vrelce. Takoj se je v New Yorku ustanovil konzorcij, ki je Indijancem ozemlje odkupil za ogromno vsoto. Tako so postali Indijanci, ki so si dotlej služili kruh kot delavci, čez noč težki bogataši. Največjo vsoto je prejel Jaques Barnett, blizu 70 let star Indijanec. Mož je bil še samec in mu tudi kot novopečenemu milijonarju ni prišlo na

Nemška vojna ladja »Schleswig-Holstein« hlti na pomoč ladji, ki je obtičala v zamrznjenem Wismarskem zalivu.

misel, da bi se oženil. Najel si je služkinjo, ki mu je vodila gospodinjstvo. Lani je služila pri njem neka Ana Low, ki je pripeljala s seboj v hišo tudi svojo nezakonsko hčer. Ženski sta kmalu popolnoma zagospodarili v hiši in imeli starca v strahu. Nekega dne je Ana izjavila, da jo je Barnett izpostavil sramoti in da jo mora sedaj poročiti. Poštenjak Barnett je to odklonil. Nato sta ga ženski zaprli v sobo in mu nista dali nič jesti. To je moža omečalo, da je privolil v zakon, a je obenem protestiral proti nečastnemu ravnanju. Naslednjo noč se je zbudil Barnett — v spalnem vozu ekspresnega vlaka v Washington. Ženski sta ga bili omamili in ga dali kot bolnika z rešilnim vozom spraviti na vlak. V Washingtonu se je takoj vršila poroka — Barnett je bil popolnoma zmeden — in naslednji dan je Barnett pred pričami zapisal glavni del svojega premoženja Ani Low, čez 24 ur pa 400.000 dolarjev baptistovski verski občini. Tudi tu si je bila Ana že preje izgovorila, da ji baptisti vrnejo znaten del. Ana je bila sedaj na višku. Toda nastale so zapreke; Neki Barnettov sorodnik je proti njej vložil tožbo zaradi ropu. Pri zaslišanju si stari Barnett ni upal izpovedati, dokler je bila Ana v dvorani. Še-le po njenem odhodu je odgovarjal sodniku. Rekel je, da bi imel rad samo mir in bil zopet samec. Najel si bo drugo služkinjo. Pokazalo se je, da mož niti bankovcev ne pozna in ne zna ločiti dolarja od stotaka. Vse je sedaj radovedno, kako se bo ta pravda končala. Slučaj je tem bolj zanimiv, ker kaže, da je kinematografska zločinska miselnost prešla že tudi na ženske.

Pri peku. »S čim vam naj ponvičnik nadevamo, gospa?« — »Z dvema vetrihoma in jekleno žago; pošljem ga možu v zapor.«

Zdravniška ekspedicija na daljni sever

Iz Moskve je krenila te dni na daljni sever — v Toboljsko gubernijo uradna zdravniška ekspedicija, ki ima namen, da pomaga nomadskim (pastirskim) Samojedom. Ekspedicija, v kateri sta tudi dve ženski — zdravnica in strežnica — potuje do zadnje postaje Tjumenja z železnico, nato pa bo potovala še 3000 kilometrov na konjih in severnih jelenih. Med Samojedi bo ekspedicija organizirala ambulatorij in skušala izboljšati stanovanjske razmere in tudi drugače širiti prosveto. Ko krenejo Samojedi s svojimi čredami na Jugorski Sar, pojde ekspedicija z njimi. Slednjič ima ekspedicija nalogo, da najde primerno mesto, kjer se bo zgradila stalna bolnišnica za Samojede.

Jeritza kot cow-girl

Dunajski državni operi je došla te dni pošiljka iz Kalifornije. Ko so zavoj odprli, so našli v njem popolno opremo za cow-girl. V priloženem pismu pravi pošiljatelj — neki Richard Schweppe iz Los Angeles — da je lani prisostvoval v Državni operi na Dunaju predstavi »Dekle z zlatega zapada«. Glavno vlogo je pela gospa Jeritza in njega je kot Američana zelo zbudilo, da pevka ni imela niti pojma, kakšno je tako kalifornijsko dekle. Zato ji pošilja sedaj popolno, pristno opremo.

»Stara naj se zadavi!«

Boljševiška »Krasnaja Gazeta« objavlja naslednje neverjetno poročilo: Neka vzhodno-sibirski naselbina je poslala pooblaščenca revolucionarnega odbora na Kamčatki prošnjo, ki se glasi:

»S tem prosimo za dovoljenje, da smemo našo staro teto, po imenu Etingut, zadaviti, kar je tudi njena lastna želja. Po naših postavah se morajo starci usmrtili. Imenovana Etingut je bolna, ne more nič jesti in tudi ne delati. Vedno joka in prosi, naj storimo z njo kakor zahteva postava. — Čukci: Tenana, Tenaargin, Tenalik.« — Prošnjo je napisal »industrijec Saropuk«. Predsednik revolucionarnega odbora je rešil prošnjo »ugodno« — napisal je nanjo: »Stara naj se zadavi!«

Iz življenja filmskega igralca

Ko je Fred Niblo iskal partnerja Greti Garbo za njen film »Grešna strast«, je imel precej neprilik. — Med ameriški mladimi igralci ni mogel najti nikogar, ki bi se mu odajala uniforma avstrijskega častnika in ki bi imel avstrijski izraz. Slednjič je po dolgem iskanju našel Konrada Nagla, ki je odgovarjal vsem tem zahtevam. Ko je pozneje časopisje priobčilo, da bo igral Konrad Nagel z Greti Garbo, so se začudili celo sami Amerikanci, ki se sicer zelo redko čudijo. Ni jim bilo jasno, zakaj ne igra več Greta Garbo z Johnom Gilbertom, ki je z njim doživela že toliko uspehov. Seveda so nastale — kot pač vedno ob takih prilikah — razne govorice, ki jim je pa napravila Greta Garbo konec z izjavo, da dobro ve, kako hitro se občinstvo naveliča dveh igralcev, če jih gleda vedno skupaj, in da je sama nagovorila Freda Niblo, naj ji angažira Konrada Nagla »Sicer pa«, je končala Greta Garbo, »je Konrad Nagel zelo znan igralec v Ameriki. Ne razumem, zakaj se ljudje tako razburjajo, če igra z menoj.«

Zanimivo je, kako burno pot ima za seboj ta najnovejši partner Greta Garbo. Rodil se je leta 1898. v Des Minesu v državi Iowa. V istem mestu je dovršil tudi univerzo. Pozneje se je posvetil gledališču. Ker pa pri gledališču v začetku ni imel preveč uspeha, je delal tudi v drugih poklekih, n. pr. kot kurjač na ladji, kot prodajalec časopisov itd. Slednjič se je spet povrnil h gledališču in je postal slaven pri znani družbi Williama Bradya. — Leta 1919. ga je odkril film. Najprej je igral manjše vloge, dokler ni postal leading man, to je drugi glavni igralec. Toda vse to niso bili uspehi, dokler ni postal popularen po filmu »Tri nedelje«, ki je prirejen po slavnem romanu Elinore Glyn. Najprej je igral vloge nedolžnih mladeničev, potem zločince in apaske tipe. Slednjič je postal sentimentalni ljubimec in partner Greta Garbo.

Politična tajnost. Bilo je začasa zadnjega zasedanja Društva narodov v Ženevi. Znan politik je sedel na kavarniški terasi in se veselil svoje črne kave in lepega solnčnega dneva. Tedaj je pristopil k njemu mlad mož, se poklonil in rekel: »Poročevalec sem velikega lista in po njegovem nalogu bi Vas vprašal, kako sodite o litovskem vprašanju?« Politik zaniži, potem pa hitro vstane in odpelje častnikarja v najbolj temen hodnik kavarne. Tam se previdno ozre na vse strani, potem pa zašepeta častnikarju na uho: »O tem vprašanju sploh ničesar ne vem. Z Bogom!«

Praznično razpoloženje. »Danes pa ne bom prav nič delal. Sicer tudi druge dni nič ne delam, a danes ne bom delal niti načrtov, kaj bi delal.«

Na sejmu. »Kaj se pa oni-le tam tako kislo drži?« — »Listnica mu je bila ukradena.« — »Odkod pa ti to veš?« — »Jaz jo imam!«

Bančni ravnatelj: »Ali bi vzeli mojo hčer tudi tedaj, ako ne bi imela dote?« — »Gotovo, gospod ravnatelj!« — »Potem ne morete postati moj zet. Nočem imeti tepcev v družini!«

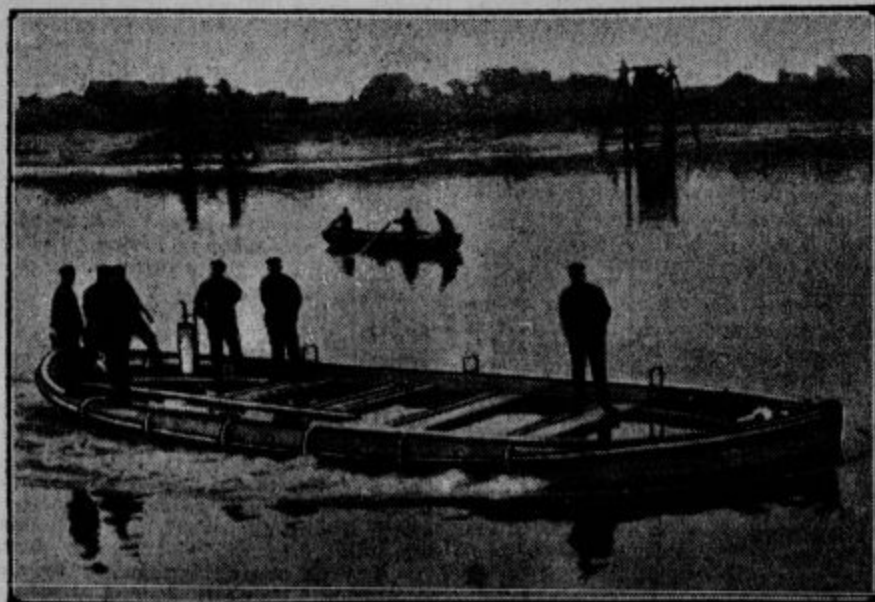
V zlatarsko trgovino so prišli trije elegantni zlikovci z namenom, da bi eden ali drugi kaj izmaknil, ko bi jim prodajalka razkazovala blago. Prodajalka je bila pa močno škilava. »Nesramnost,« je zašepetal drug drugu, »nastaviti tako škilavo osebo, da nikoli ne veš, ali gleda tebe ali mene!«

»Vaša bolezen ni nevarna. Podedovali ste jo.« — »Potem pošljite račun mojemu očetu!«

»Izselim se v vroče kraje. Moja tašča ne prenese podnebjja.« — »Kolikor vem, je tukajšnja rojakinja?« — »Gotovo. V mislih imam vendar tropsko podnebjje!«

»Pomislite, sosed, koza mi je ušla!« — »Kaj je nisi privezal na kol?« — »Seveda sem, ampak tudi kol je šel z njo!«

»Povej mi, Spelca, ali Slavica še vedno toliko prepeva?« — »Kaj še, saj je vendar že štirinajst dni poročena!«

Nepotopljiv rešilni čoln, ki so ga uvedli na ladjah Severnonemškega Lloydja. Motor deluje tudi po vodo in čoln se da uspešno krmariti tudi preko najsilnejših valov.

Za duha in srce

Maurice Constantin Weyer

V obilici francoskih književnih nagrad, ki služijo odlikovanju domačih leposlovnih del, ima Prix Goncourt največjo veljavo. Delo, katero je bilo v preteklem decembru odlikovano s to nagrado, se imenuje »Človek se sklanja nad svoje preteklosti« (Un homme se penche sur son passé), njegov avtor pa je Maurice Constantin Weyer. Weyer je zaslovel v letih po vojni kot francoski Jack London, a čimer nikakor ni rečeno, da bi bil epigon slovitega Amerikanca. V Weyerjevem delu je princip slovečnosti, ki je pač za ocenitev književnih proizvodov te vrste najpomembnejši, vse drugače, globlje in — rekel bi — z višjo močjo in večjo svetlostjo duha izražen, kot pri Londonu. Izobražen mož, je odšel Weyer pred stoletjem v Kanado, kjer je živel življenje kmetiča, trapperja, lovca na koše in naposled se je posvetil živinorejstvu. Kot posestnik ogromnih čred goveda in konj je Weyer zelo obogatel. Ob izbruhu svetovne vojne se je javil za vojaško službo v svoji domovini in po štirih letih fronte je odnesel nekaj več ali manj lahkih ran ter noge, ki ne bi nikoli več hodila kakor se spodobi. Vrnil se je v Kanado, a njegovega posestva ni bilo več; pokradli, vzeli so mu vse. Revež, a ne strl, se je napolnil zopet v Francijo, kjer je sprejel glavno uredništvo nekakega dnevnika v provinci, ter je tako več let služil svoj kruh. V tej dobi je začel pisati svoje krasne klavirskie povesti in nastali so po vrsti romani: »Manitoba«, »La Bourrasque«, »Cinq états de Silex«, »Cavaliere de la Salice« (vse pri Riederju, Paris). — Ocenjevalec njegovega dela v »Les Nouvelles Littéraires«, Pierre Millev, pravi, da je Weyer izrazit katoličan, kakor je izrazil Francoz. Baš v nagradnem delu »Un homme se penche sur son passé« je čisto in samozatajevanje francosko-kanaidskega duhovništva opisano z velikim občudovanjem in iskreni mganotjem.

Iz slovanske opere

Bratislavska opera izvaja sledeče nove slovanske stvari: Škroup: Piskovec, Dvořák: Dimitrij, Weiss: Poljski žid. — Izmed lanskih oper se ponavljajo: Jánáček: Jenufa, Kovačević: Pso-glavič, Markić: Črne kavgilice. Novak: Zvokovski skrat. Rimski - Korsakov: Zlati petelinček, Mon-niško: Halka in balet in Čajkovskega: Orehotree. V Moravski Ostravi izvajajo: Smetanova: Libušo, Dvořákove: Dimitrij, Rusalka in Vrag pa Katra ter Pikovo Dama Čajkovskega. — V Brnu in Pragi so poleg istih stvari vpriporili še: Jánáček: Zapi-ski iz mrtvega doma. Jeremias: Bratje Karamazovi. Musorskij: Boris Godunov, nadalje baleta: Bendl: Češka svatba. Dvořák: Slovanski plesi, Stravin-ski: Apolon Musaget, Rimski - Korsakov: Šehera-zada in opere: Piskavek: Potepuh ter Kozina: Lepa Florida. V Ljubljani torej še nismo videli veliko slovanskih stvari, in da sploh ne govorimo o modernih, nismo izvajali n. pr. niti ene poljske klavirske opere.

Občni zbor Umetniške Maticе. V soboto, dne 9. t. m. se je vršil v posvetovalnici Delavske Zbornice redni občni zbor Umetniške Maticе. Ude-ležba je bila zelo velika. Umetniški Matič je uspešno pridobil po nekaj več kot polletnem obstoju šte-vilno članstvo, ki je bilo letos nagradeno z dvema originalnima lesorezornima slikarja F. S. Stiplov-ška. Zanimanje za Umetniško Matico rapidno raste, zato, ker si je Umetniška Matica postavila za svojo glavno nalogo, da se ljubezen do likovne umetnosti razširi v najširših plasteh našega naroda, ki je umetnosti zelo željan. Program za leto 1929 je zelo širok. Umetniška Matica bo prirejala umetnostne razstave po vseh večjih krajih Slovenije, prirejala predavanja in razširila svoje permanentno razstavo v štalinici Delavske Zbornice. Tudi za letos si za-žela kljub ogromnim stroškom članarino. Letni člani plačajo za to leto 24 Din. Prejeli bodo za to malen-kosno članarino eno originalno grafiko in eno re-produkcijo priznanih naših mojstrov. S to članarino je obenem že plačana tudi vstopnina za vse umet-nostne razstave Umetniške Maticе. — Kakor so bili člani z originalnimi grafikami za l. 1928, zelo zado-voljni, tako bo aktualna Umetniška Matica nuditi svojim članom vedno le dovršena dela naših umet-nikov, v reprodukcijah pa bo seznanila člano vo tudi s svetovnimi mojstri. Čim več na bo članov, tem več jim bo mogla nuditi. Poleg slik bodo v bodoče prejimali člani tudi umetniške publikacije. Pri volitvah je bil enoglasno izvoljen sledeč odbor: Anzelo Cerkenik, predsednik, Tone Selikar, taj-nik, Tine Kos, blagajnik, odborniki pa Miran Jare, Ivan Kos, Bratko Kreft, Ciril Stokelj, Nande Vid-mar, Dom. Se ajnik, Fran Stiplovšek in Drago Vidmar. — Prosimo vse, ki se zanimajo za Umet-niško Matico, da javijo svoj pristop na naslov: Umetniška Matica v Ljubljani, Dunajska cesta 35.

»Slovensko umetniško društvo« je imelo 10. t. m. svoj redni letni občni zbor ob navzočnosti večine svojih članov. Pretresala so se vsa važnejša vprašanja tična se društvu; predvsem se je pa konstatirala enotnost in solidarnost društvenih čla-nov in trdna volja, živo in borbeno udeleževati se modernega preokreta v likovni umetnosti. Sklenilo se je, da priredi društvo v tekočem letu več raz-stav tu in v inozemstvu in omogoči razstavo dunaj-skega umetniškega društva »Hagenbunde« v Ljub-ljani. — Izvoljen je bil ponovno dosedanj odbor.

The Slavonic Review, ki izhaja trikrat na leto pod uredništvom Bernarda Gares in Seton-Watsona, je največja v neslovanskem jeziku pi-sana revija, ki se bavi s političnimi in kulturnimi problemi slovanskih in nekaterih njije sosednih narodov; pravkar izšla številka za januar 1929 obsega celih 270 strani po večini klenega gradiva. Najbolj bo vsakega izmed nas zanimal 11 strani drobne tiska obsegaajoč Pregled zadnjih poli-tičnih dogodkov v Jugoslaviji iz strokovnjakega peresa Seton-Watsona. Pisatelj se napram držav-nemu aktu od 6. januarja 1929 odnosa čisto pri-čakujoče, tehtajoč precej enako tako vidike, ki go-vore za, kakor one, o katerih se mu zdi, da go-vore proti. Pravi, da je vse odvisno od tega, ali je novi režim že izšel primerno ustavo katero bi mogel izvesti, ali pa se bo obrnil, po katerih misli držav ureditvi, same splošni in bolj nedoločni. — Od ostalih članov omenjamo dr. Benešev o Cen-tralni Evropi po desetih letih v običajnem opti-mističnem tonu in članek hrvaškega anonima »Kri-za v Jugo-laviji« s hrvaškega vidika, ki pa je pi-san še pre djanuarskim aktom. — Izberna je stu-dija Čičovskega o Bolgariji, imamo tudi pregled Vajde-Vajevoda o političnem razvoju Velike Ra-manije v desetih letih in študijo o Avstriji. Sledi več sestavkov k jubileju Tolstega. — Med knji-gami, ki se ocenjujejo, omenjamo: Štislavische Frago od Baernreitherja; Das Leben des Kron-

prinzen Rudolf od Mitisa; The Church and The Russian Revolution od Spinka; Jean Amos Co-menius (Komensky); Sa vi et son oeuvre d' edu-cateur, Paris, 1928; Un grand mystique byzantin; Vie de Syméon le nouveau théologien (Orientalia Christiana, Rome, 1928).

»Krišćanstvo i prvi počeci filozofije u Hrvatac je naslov temeljite in zelo zanimive razprave pro-fesorja filozofije na bogoslovni fakulteti zagrebško univerze dr. Zimmermanna, ki jo je izdala Hrvatska bogoslovna akademija, Zagreb 1929. — Razvoj filozofskih disciplin se je vršil v odvis-nosti od kulturnega delovanja in prodiranja Cer-kve. Najboljši predstavniki filozofske nauke v Hr-vatski so Benediktinci, potem dominikanci in fran-čiškani (prvi aristoteliki, drugi platonisti), končno jezuiti Med Hrvati, ki slove na polju filozofije, imejuje avtor iz XV. veka fra Pera Zamanjića iz Dubrovnika, Jurja Dragičića, Ivana Polikarpa iz Šibenika, Jurja Dubrovačnina, Benke Benkovića, iz XVII. veka Stjepana Gradića in Ivana Boreca, iz XVIII. veka pa fra Andrija Kačić-Miošića, ki je napisal »Elementa Peripateticac«. Seveda obravna-va avtor najboljše fra Josipa Boškovića, enega največjih filozofov naravoznanec Evrope. Od modernih se imenuje Stadler, Bauer, Borač, Anton Kržan in drugi.

Nav češki lirik. Pri natečaju, ki ga je za pe-snike razpisala praška vodilna založba »Aventinum« je dojel nepričakovano dobil prvo nagrado v zne-sku 10.000 Kč Konstantin Bibl za zbirko »Novi hu-mor«, ki je zdaj izšla v tisoč izvodih. Bibl, ki je prvotno hotel postati zdravnik, je nedvomno eden izmed najbolj značilnih čeških lirikov. Vsekakor pa je upati, da se sčasoma oprosti pretrane ekso-tičnosti (kakor v zadnji, prepovršni zbirki »Iz ladje, natočene s kavo in čajem, kjer hoče izbrati slučajni bežni izlet na Javo) in predvsem povojnega verbalizma, pri katerem gre besedna igra na kvar pesniške iskrenosti pa globine.

Sport

SANKASKE TEKME ZA PRVENSTVO SLOVENIJE

Na željo sankascev in s privoljenjem JZSZ prireditelj SK Bohinj in Prometno društvo za Bohinj v Bohinjski Bistrici po pravilniku JZSZ v nedeljo 17. t. m. na občinskem sankališču v Boh. Bistrici sledeče sankaske tekme: I. Za prvenstvo Slove-nije: 1. Tekma seniorjev, prvi tek, start ob 9. 2. Tekma juniorjev start ob 9.15 3. Tekma novlu-cev, start ob 9.30. 4. Tekma dam, start ob 9.45. 5. Tekma seniorjev, drugi tek v obratnem vršnem redu. 6. Dvoosedžno: a) dame, b) dame in go-spodje, c) gospodje. Start ob 10. 10.45 in 11.30. Cilj 8 minut od kolodvora, start tričetrt ure od cilja. Tekmovalna proga je dolga 1900 m. Prijav-nina za osebo do 16. t. m. do 20 na Tourist Office Bohinj ali g. Alfonza Menceiger, Boh. Bistrica, 10 Din. — Naknadne prijavnine proti dvojnemu plačilu do starta. Treninjski dovoljen do 16 t. m. do 17. Posamezne skupine teknujejo le v slučaju, ako je prijavično za vsako vsaj pet enot. V najkrajšem času na cilj dospela enota iz vsake skupine si pridobi s tem naslov prvaka za Slovenijo za leto

1929. Prvi trije tekmovalci dobe lično diplome. Raz-glas doseženih rezultatov ob 17 v »Sokolskem do-mu« na Boh. Bistrici. — II. Tekma naraščajo obih spolov do 18. leta starosti. 1. Deklice, start ob 12. 2. Dečki, start ob 12.15. 3. Dvoosedžno, start ob 13. Proga ista kot pri prvenstvenih tekmah. V vsaki skupini se teknuje le, ako je prijavljenih zanj vsaj pet enot. Prijavnina 5 Din za osebo do 16. t. m. do 20, naknadno dvojna prijavnina. Za v vsaki skupini v najkrajšem času na cilj dospelo enoto darilo, drugi in tretji priznanje. Objava do-seženih rezultatov ob 17 v »Sokolskem domu«. — III. Tekma domačinov na samoleznicah. Proga ista. Start ob 14. Vsako moštvo mora obstojati iz vodnika in dveh sotekmovalec ali sotekmovalk. Prijavnina 10 Din za osebo do 16. t. m. do 20, nak-nadno prijavnina do starta proti dvojnemu plačilu. Pet praktičnih daril. Razglas doseženih uspehov in razdelitev daril ob 19 v »Sokolskem domu«. — Opozorjamo na ugodnost polovične vožnje pri iz-letniških vlakih. P. n. zunanji gostje se naprosajo, da si pravočasno rezervirajo prenočišča.

RAZPIS DRŠALNE TEKME ZA MOSKO IN ŽENSKO MLADINO

SK Ilirija razpisuje za nedeljo, 17. t. m. dr-salne tekme za mosko in žensko mladino. Klasificira se posebej moška mladina in posebej ženska mla-dina in zopet posebej udeleženci in udeleženke do starosti 16 let in od 17 do 18 let. Vsak udeleženec mora pred tekmo predložiti razsodišču na zahtevo dokaz o starosti s šolsko knjižico ali krstnim listom. Prijavitelj se morejo tudi drsalci, ki niso vključeni v sportnih društvih. Prijavnine ni. Vsi udeleženci in udeleženke dobijo dari. Pričetek tekem ob 10. do-poldne; tekmovalci in tekmovalke se morajo javiti razsodišču točno ob 9.30 v garderobi na drsališču; običajna vstopnina za drsališče se udeležencem tekme povrne. Prijavitelj se je treba pismeno naslov SK Ilirija, Krsnikova ul. 3-II ali ustmeno na drsališču načelnstvu drsalne sekcije do nedelje ob 9.30. Razpi-sane so naslednje vaje:

Za dečke in deklice do 16 let: prestopni korak desno, prestopni korak levo (po tri kroge); loki na-prej na ven, loki naprej na noter (po možnosti v osmici); korak v trojki na desno ali na levo; trojka desno ni levo naprej na ven (po možnosti v osmici); prosto drsanje 1 minuto. Za dečke posebej tek dva kroga okoli drsališča.

Za moški in ženske naraščajo od 17 do 18 let: loki naprej na ven, loki naprej na noter; vijuga desno naprej v n + levo naprej na v; vijuga levo naprej v n + desno naprej n v; trojka naprej na ven desno + levo; dvojna trojka naprej na ven desno + levo (vsi liki se izvajajo v osmici); prosto drsanje 2 minuti. Za dečke posebej tek tri kroge okoli drsališča.

Pojasnila in pouk dajejo člani načelnstva drsalne sekcije SK Ilirije na drsališču. SK Ilirija.

SK Ilirija, ženska sekcija. Članice ženske (ha-zenske in lahkoatletske) sekcije se vabijo na seste-nek, ki se vrši jutri, v petek ob 18.30 v klubski sobi v kavarni »Evropa«. Vse in točno! — Načelnik. Največji letošnji smučarski dan v Mojstrani V nedeljo, 17. t. m. se vrši velika tekma za drž. prven-stvo v smučskih skokih na skakalnici v Mojstrani. Pričetek bo ob pol 11 po prihodu jutranjega vlaka. Kurjene sobe in hrana po zmernih cenah!

REKORDNE REZULTATE SAMO S TUNGSRAM BARIJEVIMI REKORD CEVMI

Mestni pogrebni zavod.

Brez posebnega obvestila.

Umrli nam je po krajšem, mučnem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, naša nad vse ljubljena, predobra soproga, sestra, teta in svakinja, gospa

Pavla Zorman roj. Fiažgar

posestnica in trgovka

Pogreb preblye pokopnice bo v petek, dne 15. februarja 1929 ob pol 4 popoldne izpred hiše žalosti, Sv. Florijana ulica 23, na pokopališče k Sv. Križu.

Prosi se tihega sožalja

V Ljubljani, dne 13. februarja 1929.

Franc Zorman, soprog in ostalo sorodstvo.

ODPORA »POSOJILNICE« in »KMETIJSKEGA DRUŠTVA« V DOBERPOLJAH tužnim srcem naznanjajo, da je njihov duševni voditelj in član, gospod

Andrej Ramoveš

župnik v Dobrepoljah

danes v Gospodu mirno zaspal.

Njegovemu neumornemu vzglednemu delu izrekamo ob tej priliki najlepšo zahvalo. Njegova dela ostanejo nam v trajnem spominu.

Pogreb se vrši dne 14. februarja 1929 ob 10. Udeležje naj se pogreba vsi člani.

Odbor Posojilnice in Kmetijskega društva.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Cetrtek, 14. febr.: 12.30 Reprodukcijsna glasba. 13.30 Glasovna napoved, reproducirana glasba. — 18.30 Stanje vode in borna poročila. — 17.30 Radio-orkester. 18.30 Češka, poučuje g. Novak. — 18.30 Bakterije v zemlji — prijateljice kmetu, predava ing. R. Lah. 19.30 Naše sosednje države, predava dr. V. Bohinjec. 19.30: Zgodovina Slovencev, predava gosp. profesor S. Kranjc. — 20.30 Uvertura večer, izvaja Radio or-kester: 1. Keller-Bea, Opus 75, romantična uvertura. 2. Verdi, Nabukodonozar. 3. Bellini, Norma. 4. Ros-sini, Tankred. 5. Rossini, Semiramis. 6. Weber, Eu-rianthe. 7. Rossini, Sevilljski brivec. 8. Flotow, Alek-sander Stradella. 9. Suppe, Lahka konjenica.

Petek, 15. febr.: 12.30 Reprodukcijsna glasba. 13.30 Glasovna napoved, reproducirana glasba. — 18.30 Stanje vode in borna poročila. — 17.30 Radio-orkester. 18.30 Gosposlinska ura, predava gđe. C. Krekova. 19.30 Francščina, poučuje dr. Lehen. — 19.30 Uvod v glasbeni svet, predava dr. Stane Vurnik. — 20.30 Slovenska balada v literaturi in glasbi: 1. Risto Savin; Zimska balada; 2. Risto Savin; Skala v Savinji; 3. Risto Savin; Pevska; 4. Risto Savin; Pismo; 5. Visilij Mirk; Pravijo ljudje; 6. E. Ada-mič; Zimska pesem (prije g. Janko, član kr. opere); 7. Dr. Pregelj: Balade v prozi (recitira gđe. Zalar-jeva). — Radio-orkester. — 22.30 Poročila in časovna napoved.

Drugi programi:

Cetrtek, 14. februarja 1929.

Zagreb: 13.15 Plošče. — 17.30 Bal. — 18.30 or-kester. — 19.30 Simfonični koncert češke filhar-monije. — Praga: 12.30 Opoldanski koncert. — 16.20 Programi za deco. — 16.30 Program za deco. — 18.25 O kokiški reji. — 19.30 Simfonični kon-cert. — Stuttgart: 13. Plošče. — 16.15 Popoldanski koncert. — 18.45 Zdravniško predavanje. — 20. Pri Italijanih. — Nato klavir. — Toulouse: 18.45 Kon-cert. — 14. Debussy, Sonata. — 21.30 Simfonični orkester. — 22. Iz opere »Manon«. — Bern: 12.50 Plošče. — 16. Orkester. — 19. Sport. — 19.30 O ženski volilni pravici. — 20. Komorna glasba. — 20.15 Mozart. — 21.15 Cello. — 21.30 Petje. — Ka-tevize: 12.35 Mladinski koncert. — 17.15 poljske zgodovine. — 17.55 Frenos iz Variave. — 20. Ve-černi koncert. — Rim: 13.7.rio. — 17.30 Petje in godba. — 20.45 Opera. — Berlin: 16. O Danteju. — 16.30 Koncert. — 17.30 Recitacije. — 19.30 Hoff-mannove pripovedke, opera. — Nato plesna gla-sba. — Dunaj: 11. Kvarlet Ceria. — 16. Popoldanski koncert. — 18. Poskusi na lučnem klavirju »Super-plano«. — 19.45 Valkira. opera. — Budapest: 17.40 Ciganška godba. — 18.20 Cerkvena miš, veseloigra. — 21.10 Plošče, nato jazz. — Varšava: 12.35 Solski koncerti. — 16.15 Iz Krakova. — 17.55 Komorna glasba. — 20. Iz zgodovine poljske glasbe. — 20.30 Koncert. — 22.30 Kavarniška glasba.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

Mozart: Beg iz Seralca. Premijera Mozartove opere »Beg iz Seralca« se vrši v naši operi v petek dne 15. t. m. za premijerski abonma. Opera je na-studiral in režiral ravnatelj g. Mirko Polž. Posa-mezne vloge tega dela so sledeče zasedene: stara Selima Bassa govori g. Drenovec, Konstanco poje ga. Popovičeva, Blondino ga. Ribičeva. Belmonta g. Banover, slugo Pedrila g. Kovč in Osmina g. Rumpelj. Dejanje se vrši na posestvu Selime Basas sredi 16. stoletja.

Ljubljanska drama. V četrtek dne 14. t. m. so vpripori Golleva »Bellehemska legendae« za abo-nente reda C v režiji gospoda pisatelja.

Dijaška predstava v ljubljanski drami. Po-novno opozarjamo na dijaško dramsko predstavo v soboto dne 16. t. m. ob 15. uri. Vpizori se v režiji g. Cirila Debeveca Cankarjeva drama »Lepa Vida«. Cene za to dijaško predstavo so izredno znižane.

Mariborsko gledališče

Cetrtek, 14. febr. ob 20. uri: UCITELJICA. Ab. C. Kuponi. Zadnjikrat. Petek, 15. febr.: Zaprti. Sobota, 16. febr. ob 20. uri: PLEŠNI VECER Erne Kovačeve. Ab. A. Nedelja, 17. febr. ob 20. uri: OPERNO-KONCERTNI VECER Zamejčeva.Neralič-Zivko.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 17. febr. ob 16. uri: JESENSKI MANE-VER. — Ob 20. uri BAJADERA. Gostovanje Mariborčanov.

Prireditve in društvene vesti

○ Koncert v novi dvorani Delavske zbornice priredi prosvetni odsek Del. zbornice v čast gostom, ki se udeležijo slovesne otvoritve palače Del. zbornice, v nedeljo 17. febr. ob 8. uri zvečer. Vstopnina brez-plačna. Vstopnice dele delavske strokovne in kulturne organizacije in Del. zbornica. Spored koncerta je sledeč: 1. Prelovce: Slava delu! poje »Grafika«; 2. a) Lajovic: Zavela je roža, b) Grieg: V čolnu, c) Dvorak: Arijia iz »Rusalka«, poje gđe. Majdič; 3. a) Adamič: Serenada, b) Adamič: Franica, c) Rosenberg: Sau, poje »Grafika«; 4. a) Dr. I. Ipavica: Pomladna noč, b) Dr. I. Ipavica: V jutro, c) Ada-mič: Noč je tužna kakor moji sm, poje g. Betetto; 5. a) Jereb: Polin roža, b) Mirk: Jutro, c) Ravnik: Kam si šla, poje »Grafika«; 6. Nedbal: Poljska kri, valček, igra orkester »Grafika«; 7. Grieg: Nova zemlja, izvaja moški zbor z bariton-solo in spre-mljevanjem orkestra »Grafika«.

○ Klavirski koncert pianista Arturja Rubi-nsteina. V soboto dne 16. t. m. se vrši v Unionski dvorani klavirski koncert poljskega pianista Ar-turja Rubinstejna. Rubinstein je pianist svetovnega slovesa in pariški »Figaro« piše o njegovem kon-certu med drugim sledeče: Rubinstein je vsaka-kor pianist velike koncepcije in izrednih kvalitiet. V tehničnem oziru je nedosegljiv, njegova virtuoz-nost naravnost frapira, glasovi pa, katere izvablja svojemu instrumentu, so izredno sonorni. Skladbe, ki so na sporedu, prednaša mojstrsko, predvsem Chopina, Liszta, Stravinskega in španske kompo-niste, kojih dela mu nevojratno ležijo ter je mogo-če samo on, ki more podati pravo karakteristiko in duh teh južnih umetnin. Posebno bravurozo pa odigra svoje transkripcije na Stravinskijev ples Pe-truška. Te drobne stvarce interpretira Rubinstein popolnoma instrumentalno. Skladbe zvene silno močno in široko ter so izredno barvite. Ta ve-liki umetnik, ki nastopi prvokrat na koncertu v Ljubljani, bo brez dvoma zelo dobrodošel vsem prijateljem in čustvom visoko umetnosti. Pred-prolaja vstopnice od danes popoldne naprej v Ma-tični knjižarni.

○ Klub primorskih Slovencev bo imel zopet svoj redni sestanek drvi ob pol 8 v dvorani Roko-delskega doma (Komenskega ulica 13. l. nadst.). Na sporedu je predavanje g. Davida Doktoriča o razvoju slovenskega zadružništva.

Društvo državnih političnih namestnikov se ir-upokojuje ima letni občni zbor dne 14. in 15. fe-bruarja ob 19. uri šubičeva ulica 5. — Odbor.

Na novo je izšla

v založbi Oblastne založbe sloških knjig in učil v Ljubljani.

Karta zgodovinskega
razvoja kraljevine
Srbov, Hrvatov in
Slovencev 1804—1918v priročni izdaji (43 x 50 cm) za srednje, mesečanske
osnovne in strokovne škole. Dobiva se pri Oblastni
založbi in po vseh knjigararnah za ceno 8 dinarjev.Zahvala. Polkovnik v pok. Jakob
Razlag z brati in sestrami se vsem pri-
srčno zahvaljuje za številno udeležbo in
spremljavo na zadnji poti njegove sestre,
učiteljice v pokoju, gospodične

ERNE RAZLAG

Nadalje se zahvaljuje za krasne ven-
ce in cvetlice, kakor druge dokaze ljub-
bežnosti in spoštovanja do nje in vsestran-
ske pomoči v težki bolezni.Posebno se zahvaljuje čt. duhovščini,
posebno pa gg. proštu dr. Žagarju in de-
kanu Sagaju za tolažljive besede in v
srce segajoči nagrobni govor.

Automobilisti!

Motociklisti!

Šofer in samovozač

Spisal inž. Josip Štolfa. — Cena vezani
kajigi Din 140.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Službodobe

Pekovskega vajenca
poštenih staršev, rabim
takoj. — Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 1340.Mesarskega vajenca
poštenih staršev rabim. —
Naslov dobite v oglašnem
oddelku »Slov.« pod št. 1215.

Išče se vrtnar

samo za vzdrževanje že
obstoječega parka. Ker
nima drugih vrtnarskih
del, bi bil dotičnik dol-
žan opravljati razna no-
tranja dela hišnega slu-
ge, kot donášati drva,
snažiti avto itd. — Ponu-
be na »Publicitas«, Za-
greb, Gunduličeva 11 pod
Za- 18.855 z označko za-
hodka plače in dokazom,
da se razume na vrt-
narstvo.

Krojaški vajenec

se sprejme. Jože Arhar,
krojač, št. Vid n. Ljublj.

Kupimo

Kufne
katere se uporablja za
brek, kupim. — Cenj. po-
nudbe na upravo »Slov.«
pod šifro »1000«.

Službe iščejo

Čevljarški pomočnik
išče dela. — Naslov pove
uprava »Slovenca« pod
Marljiv 1306, Prekmurje.

Iščem službo sluga

ali kaj sličnega. Na za-
htevo vložim tudi kavci-
jo. — Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 1407.

Prodamo

Puhasto perje

kg 38 Din. razpošiljam
po povzetju najmanj 5 kg
izkoristite priliko. do-
kter zaloga traja imam
tudi beli puh kg 300 Din
L. Brozović, kem čistio
na peria. Zagreb, Ilica 82

Tvrda A. VOLK

Ljubljana, Resljeva cesta 24
nudi na cenene vse vrste
ošeničeno moko in druge
mlinske izdelke.
Zahteval e cenik

Drva za kurjavo

(odpadki od žage) v vsaki
množini se dobe pri Ivan
Šiška, parna žaga in par-
ketna tovarna, Ljubljana,
Metelkova ulica 4.

Denar

Kompanjon

s kapitalom 80.000 Din -
se išče za dobro vpelja-
no kavarniško-restavracijsko
podjetje v Splitu,
Dalmacija. Biti mora
strokovnjak in zgledega
vedenja. Ako bi hotel
prevzeti celo podjetje, bi
bil potreben dvojni ka-
pital. Resni reflektantje
naj se obrnejo na J. Mar-
kota, sekretarja Zadruga
gostilničarjev in kavar-
narjev v Splitu.

Pouk

Metoda Berlitz

Pouk francoščine, angle-
ščine, italijanščine, nem-
ščine itd. po profesorjih
dotičnih dežel. Vsak pro-
fesor poučuje edinele v
svoji materinščini. — Pri-
jave samo: Kralja Petra
trg 8/L, Ljubljana.

Poizvedbe

Mlad pes volčjak

ki sliši na ime »Mitoš«
in ima znamko št. 229, se
je izgubil. — Odda naj se
proti nagradi v Škrab-
čevi ulici št. 5.

Mirna gospodična

išče stanovanje s hrano.
— Ponudbe pod »Mirna«
na upravo Slovenca.

Poslovni lokal

v bližini glavnega kolo-
dvora, se takoj odda. —
Naslov pove inšer. odd.
»Slovenca« pod št. 1408.

Stalna razstava

umetniških slik - velika
izbira okvirjev Priporočila
se A. Kos, Mestni trg 25,
nasproti magistratu.

Namočena polenovka

vsak petek. — Anton Le-
gat, trgovina - Ljubljana,
Miklošičeva cesta 28.

Kolesarji, pozor!

Sedaj je tisti čas, da Vaša
kolesa z malim denarjem
postanejo popolnoma no-
va, in sicer z generalnim
popravilom. Emailiranje,
poniklanje, popolno raz-
loženje, na novo namaza-
na vsa kroglična ležišča.
Šramba koles in motor-
jev čez zimo po minimal-
nih cenah. Priznana naj-
boljša, najcenejša meha-
nična delavnica JUSTIN
GUSTINČIČ, MARIBOR,
Tattenbachova ulica 14,
nasproti »Narodnega do-
ma«. Zadoštuje dopisnica,
da pridemo po Vaše kolo
na dom.FEBRUAR
15
OTVORITEVnovih tečajev franco-
ščine, italijanščine, nem-
ščine, angleščine in za-
sebne lekcije:Šola za jezik po
METODI BERLITZ
Kraja Petra trg 8.

PERJE!

Razpošiljam perje, naravno, ne skubljeno:
Mehko purje perje razprošano
Mehko kokošje perje, rumeno . . . Din 20 za kg
Mehko kokošje perje, pisano . . . Din 15 za kg
Gosje perje Din 80 za kg
Račje perje, sivo Din 50 za kgfranko Maribor, proti povzetju, vreče zaračunane
po lastni ceni. V paketih po 5 kg razpošiljam
po pošti:5 kg mehko kokošje perje pisano . . . Din 110
5 kg rumeno kokošje perje Din 135
5 kg gosje perje Din 440
5 kg sivo račje perje Din 290bruto za neto, franko po pošti, proti povzetju, ali
predplačilu zneska
EXPORTNA DRUŽBA MATHEIS, SUPPANZ IN
DRUG, MARIBOR, CVETLIČNA ULICA ŠT. 18.Umrli nam je danes naš nad vse ljubljani soprog, oče in
praded, gospod

JAKOB KUNC

Pogreb draga pokojnika bo v četrtek, dne 14. t. m. ob
pol 4 popoldne iz hiše žalosti, Za gradom št. 4, na pokopališče
k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 13. februarja 1929.

Žalujejo rodbine:
KUNC, BERTHOLD-PEVEC, ZESCHKO.Vsemogočni je v Svoji neskončni modrosti poklical danes
ob 1/4. predvidenega s svetimi zakramenti, našega predobrega
očeta itd., gospoda

Alojzija Korošca

v 72. letu starosti k Sebi. Odšli so iskreno ljubljani naš oče,
nam vsem vzor neustrahovane pridnosti, v boljše življenje.Pogreb s sv. mašo bo v petek dne 15. februarja t. l. ob
10 dopoldne iz hiše žalosti v Kranju h. št. 174 v župno cerkev,
in nato na pokopališče. — Po pokojnikovi želji se venci naj-
vpljudneje hvaležno odklanjajo, tem iskreneje pa ga priporočamo
priateljem in znancem v spomin pri molitvi.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v Kranju in drugod.

V Kranju, dne 13. februarja 1929.

V imenu žalujočih ostalih: Dr. Viktor Korošec, univ. docent.

Brez posebnega obvestila.

Za industrijo

se oddajo obsežni prostori tik kolodvora blizu
Ljubljane v vpetljano elektriko po zelo nizki ceni
ca 50 KW. Le resni reflektanti naj javijo svoj
naslov z navedbo stroke, na koliko najmanj ozir.
največ m² prostora in električne sile reflektirajo,
ter koliko ur bi dnevno obratovali, pod »Industrija
50 KW« na inseratni oddelek »Slovenca«.

Dunajski velesejem

(10.—16. marca 1929)

(Ročnoda do 17. marca)

Posebne prireditve:

Mednarodna razstava za avtomobile in
motorna kolesa

Tehniške novosti in iznajdbe

Cestne zgradbe — Premorovniki

Umetna svila — Dun. modna kuhov.

Razstava šivil in nasladi

Vzorno po jedelstvo in gozdarstvo

Razstava avstrijske pitane živine

(15.—17. marca 1929)

Nikakega vizuma! S sojemsko izkaznico in notnim
listom prost prehod avstrijske meje. Ogrski potni
vizum za prehod se dobi proti predložitvi sejemске
izkaznice na meji.Znatne vozne olajšave na jugoslovanskih, ogrskih
in avstrijskih železnicah, na donavi, Jadranskem
morju kakor tudi pri zračnem prometu!Pojasnila vseh vrst kakor tudi velesejemске izkaz-
nice (po Din 40—) se dobivajo pri Wiener-Messe
A. G. Wien VII. — kakor tudi v dobi lipškega
spomladanske sejma — Auskunftsstelle v Lipskem,
Avstr. Messhaus in pri častnih zastopstvih v
Ljubljani!

Avstrijski konzulat, Dunajska c. 31

Zveza za tujski promet v Sloveniji, Dunajska
cesta 1

Josip Zidar, Dunajska c. 31.

Globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem, da je naš iskrenoljubljeni oče, stari oče, prastari
oče, tast in stric, gospod

FRANC STELZER

vpokojenec drž. železnice

danes dne 13. februarja 1929 ob 15.20 v 89. letu starosti, po
kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, za vedno v
Gospodu zaspa. — Pogreb se bo vršil v petek dne 15. febr.
1929 ob 1/3 popoldne iz mrtvašnice sv. Krištofa na pokopališče
pri Sv. Križu.

Ljubljana, dne 13. februarja 1929.

Marija Laurenčič roj. Stelzer, hči. — Karel Laurenčič, vratar
tobačne tovarne, zet. — Ostali sorodniki.Tužnim srcem naznanjamo, da je izdihnila svojo blago dušo
po kratki bolezni, iskreno ljubljena mati, stara mati, gospa

Josipina Fridrich roj. Perdan

posestnica

Pogreb predrage bo v četrtek ob 5 iz hiše žalosti, Poljanska
cesta 33, na pokopališče k Sv. Križu.

Venci se hvaležno odklanjajo. — Prosi se tihega sožalja.

Ljubljana, dne 13. februarja 1929.

TEREZIJA FRIDRICH, hčerka.

MAJA JAEGER - FRIDRICH, vnukinja.

Sir Arthur Conan Doyle:

Izgubljeni svet

(The lost world.)

Roman.

Tako se je nam zdelo, a vendar smo se motili.
Čim smo s trnjem skrbno zaprli vhod v trdnjavo,
drug drugemu stisnili roke in se upehani zgrudili na
tla poleg studenca, smo že začeli peketanje drvečih
nog in na to milo, napolglasno moledovanje onstran
vhoda. Lord Roxton je planil takoj tja s puško v roki
in odprl vrata. Tam so klečale z obrazom na tleh štiri
drobne rdeče postavice, preostali Indijanci, tresli so
se od strahu pred nami in vendar prosili našega po-
kroviteljstva. Z izrazito kretnjo je naredil eden od
njih krog proti gozdom okoli nas, da pove, kako
so polni nevarnosti. Potem je planil naprej, z rokami
objel lord Johnove noge in na nje pritisnil obraz.— Pri svetem Jurju! — je zaklical lord John in
si prišel v veliki zadregi vihati brke. — Prosim vas,
kaj pa naj počnemo zdaj s temi človečki? Vstani no,
malež, kaj bi mi poljuboval škornje.Summerlee, ki je čepel na tleh, si je nabijal z
ostanki tobaka svojo staro čedro iz rožnatga lesa.— Za zdaj smo se jih vsekakor rešili, — je rekel.
»Vse ste nas iztrgali smrti iz krempljev. Pri moji
veri, prav veliko ste opravili!«— Čudovito! — je zaklical Challenger. — Čudo-
vito! Ne samo midva osebno, temveč celokupna ev-
ropska znanost vam dolguje globoko hvaležnost za
vaše prizadevanje. Usojam si pripomniti, da bi po-
vzročila izguba profesorja Summerleeeja in moja prav
občutno vrzel v sodobni zgodovini zoologije. Naš mladi
priatelj in vi sta se res sijajno izkazala.

— Prijazni očetovski smehljaj mu je pri teh besedah

kakor vedno razsvetil obraz, a zastopniki evropske
znanosti bi bili najbrž nekam začuden, če bi videli
njenega izvoljenca in bodoče upanje z razcefrano,
nepočesano glavo, golimi prsi in v raztrgani obleki.
Stiskal je med koleno pločevinasto konzervno škatlo
in držal v roki izdaten kos avstralske mrzle bravine.
Indijanec ga je pogledal in z žalostnim stokanjem
zopet pokleknil ter objel lord Johnove noge.— Nič se ne boj, revšče malo, — je rekel lord
John in mu pobožal obupano glavo. — Ne morem se
privaditi vaši zunanosti, Challenger, in, pri svetem
Jurju, to ni noben čudež. Nehaj no, malež, tudi on je
samo človek prav tak človek kakor mi vsi.

— Presim vas, sir! — je zavpil profesor.

— No, Challenger, to je pač vaša sreča, da izgle-
date ponekod drugače kakor navadni ljudje. Da ne
bi bili tako slični opičjemu glavarju...— Pri moji veri, lord John Roxton, vi si preveč
dovolite.

— No, to je vendar resnica.

— Prosim vas, sir, da govorite o čem drugem.

Vaše opazke so neumestne in neumljive. Vpraša se
zdaj, kaj naj počnemo s temi Indijanci? Po mojem bi
jih najbolj kazalo spremiti domu, če bi le vedeli, kje
imajo svoj dom.

— S tem ne bo nobenih težkoč, — sem pripomnil.

— Živijo po jamah onkraj Sredinskega jezera.

— Naš mladi prijatelj pozna, kje stanujejo. Mi-
slim, da je to dokaj daleko oddaljeno.

— Dobrih dvesto milj, — sem rekel.

Summerlee je zastokal: — Kar se mene tiče, na
noben način ne morem tja korakati. Zdaj pa slišim
zopet one zverine, tulijo po naših sledovih.Res smo začuli, ko je to rekel, nekje daleč v
globini mrkega gozda opičje šklepetajoče glasove.
Tudi Indijanci so zopet plašno in žalostno zavpilili.— Odriniti moramo in sicer čimprej! — je rekel
lord John. — Pomagajte Summerleeeju, mladenič moj.Indijanci bodo nesli prtljago. Tako, zdaj pa hajdimo,
preden nas opazijo.Manj kakor pol ure pozneje smo dospeli do
grmovja in se skrili v znanem zavetišču. Ves dan smo
čuli razburjeno opičje kričanje blizu našega nekda-
njega taborišča, a se vendar ni nobena prikazala
blizu nas, tako da so se vsi begunci, rečeji in beli,
lahko temeljito in dolgo naspali. Tudi jaz sem dremal
zvečer, ko me je nekdo potegnil za rokav: zagledal
sem Challengerja, ki je klečal poleg mene.— Vi zabeležite v svojem dnevniku vse dogodke
in ga mislite pozneje objaviti, mr. Malone, — mi je
rekel svetčano.— Tu sem samo kot dopisnik svojega lista, —
sem odgovoril.— Tako je. Čuli ste seveda dokaj bedaste opazke,
katere si je dovolil lord John Roxton in s katerimi je
menda hotel namigniti, da obstoji neka... neka
sličnost...

— Da, čul sem.

— Samo ob sebi je umljivo, da bi bilo zame
izredno žaljivo, če bi karkoli priobčili to podtikanje,
če bi zašla v vaše poročilo o naših izkušnjah katera-
koli tozadevna nepremišljena opazka.

— Poročal bom samo čisto resnico.

— Lord Johnove opazke so večkrat popolnoma
fantastične in v stanu je na najneumnejši način tol-
mačiti tudi spoštovanje, ki ga stalno izkazujejo na
nizki prosvetni stopnji stoječi narodi ugledni in zna-
čajni osebnosti. Ali razumete, kar mislim?

— Popolnoma.

— Prepuščam zadevo vaši lastni uvidevnosti, —
in potem, po daljšem molku je profesor dodal: — Ta
opičji glavar je res bil dokaj izredno bitje — nad vse
značilna, prikupljiva in duhovita osebnost. Ali tega
niste opazili tudi vi?

— Popolnoma izredno bitje, — sem rekel.

Na to se je profesor jako potolažen, vnovič ulegel,
da zopet zaspi.